

การเร่งรัดพัฒนา

หลวงปู่เหียน จิตฺตสุโก

การเร่งรัดพัฒนา หลวงพ่อเทียน จิตตสุโก

เลขมาตรฐานหนังสือสากล : ISBN 974-90841-7-9
พิมพ์ครั้งแรก : ธันวาคม ๒๕๔๕
จำนวนพิมพ์ : ๕,๐๐๐ เล่ม
จัดพิมพ์โดย : วัดสนามใน
จัดเตรียมต้นฉบับ : วีรวัฒน์ วิเชียรวัฒน์ชัย
รูปเล่ม : ทัดพิชา บุญคล้าย
ภาพปก : สุชาดา เพียรมนวงค์
พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์สุพีเรียพรินต์เฮาส์ จำกัด
โทร. ๐-๒๙๕๔-๐๕๗๖-๘

สงวนลิขสิทธิ์

แจกเป็นธรรมทาน ห้ามจำหน่าย

ผู้สนใจขอรับหนังสือเพิ่มเติมได้ที่

วัดสนามใน ต.วัดชลอ อ.บางกรวย จ.นนทบุรี ๑๑๑๓๐

โทรศัพท์ ๐-๒๙๘๓-๗๒๕๑ โทรสาร ๐-๒๙๘๓-๗๒๗๕

อินเทอร์เน็ต

<http://www.dhammaforlife.com>

<http://porteean.tripod.com>

<http://www.mahasati.org>

ที่ ๒/๒๕๔๕

มูลนิธิหลวงพ่อเทียน จิตตสุโก
(พันธ์ อินทผิว)

๕๒ หมู่ ๕ แขวง/เขต ทวีวัฒนา

กทม. ๑๐๑๗๐

เลขที่ใบอนุญาต ต.๕๕๓/๒๕๓๓๒

๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๕

เรื่อง อนุญาตให้จัดพิมพ์หนังสือเพื่อแจกเป็นธรรมทาน
นมัสการ เจ้าอาวาส วัดสนามใน

ตามที่วัดสนามใน ต.วัดชลอ อ.บางกรวย
จ.นนทบุรี ได้ขออนุญาตจัดพิมพ์พระธรรมบรรยาย ของหลวงพ่อเทียน
จิตตสุโก จากแถบเสียง ท.๓๒ ม. (การเร่งรัดพัฒนา) เพื่อเผยแพร่แก่
ญาติธรรมและแจกเป็นธรรมทานแก่ผู้สนใจทั่วไปนั้น

มูลนิธิฯ อนุญาตให้จัดพิมพ์ได้ และขอ
อนุโมทนาในกุศลเจตนาของผู้จัดพิมพ์ ณ โอกาสนี้ด้วย

ลงชื่อ

(นายสมบุรณ์ รัตน์)

ประธานกรรมการบริหาร

คำนำ

ขณะนี้การเจริญสติโดยการเคลื่อนไหวและเปิดตาตามแนวคำสอนของหลวงปู่เทียณ จิตตสุโก นับเป็นวิธีการปฏิบัติที่ได้แพร่ขยายไปอย่างกว้างขวางยิ่ง ทางวัดสนามในจึงได้จัดพิมพ์หนังสือ “การเร่งรัดพัฒนา” เพื่อแจกเป็นธรรมทานในโอกาสขึ้นปีใหม่ ๒๕๔๖ นี้

“การเร่งรัดพัฒนา” จัดเป็นการสรุปหัวใจของการปฏิบัติที่มุ่งพัฒนาความรู้สึกตัวต่อความเคลื่อนไหวกายจนเกิดเป็นชุมพลังใหญ่ ที่จะนำไปสู่การรู้สึกตัวต่อการไหวของใจอย่างอัตโนมัติ หรือกลายเป็นมหาสติที่รู้สึกเท่าทันต่อการเคลื่อนไหว อย่างต่อเนื่อง

เมื่อได้ยกระดับการพัฒนาอย่างไม่ขาดสาย ก็จะนำเราไปสู่ความเย็น ความสงบที่รับรู้โลกกว้างอย่างเท่าทัน และมีทุกข์น้อยลง ๆ อันเป็นความจำเป็นที่ควรเร่งรัดทำกันอย่างขะมักเขม้น เพื่อตนจะอยู่กับสังคมและโลกไอนี้ได้อย่างสมดุลยิ่งขึ้น

หวังว่า “การเร่งรัดพัฒนา” จะเป็นอีกทางเลือก
หนึ่งแห่งแสงสว่าง ช่วยเตือนจิตเตือนใจให้ตื่นตัวได้บ้าง
ตามสมควร

วัดสนามใน
ธันวาคม ๒๕๕๕

คำชี้แจง

วัดสนามในเป็นสถานที่ปฏิบัติธรรมของการเจริญสติแบบเคลื่อนไหวในสายงาน หลวงพ่อเทียน จิตตสุโภ (พันธ์ อินทวิช) ตระหนักถึงความสำคัญของคำสอน หลวงพ่อเทียน ว่าเป็นเครื่องชี้ทางออกจากทุกข์ ทางวัดสนามในมีนโยบายที่จะอนุรักษ์คำพูดและคำสอนของหลวงพ่อเทียน ให้ตรงตามความหมายดั้งเดิม

การคงลักษณะคำพูดและคำสอนของหลวงพ่อไว้ย่อมเป็นการช่วยรักษาคุณค่าของคำสอนให้คงอยู่ได้นาน เพื่อประโยชน์แก่คนทั่วไปและแก่คนรุ่นหลัง และเพื่อเป็นการแสดงความเคารพกตัญญูต่อท่าน ตลอดจนผู้อ่านก็จะได้สัมผัสรสแห่งธรรมโดยตรง หากมีการแก้ไขด้านภาษาแล้วความหมายของคำพูดจะคลาดเคลื่อนได้ง่าย และความผิดพลาดจะตามมา

การอ่านหนังสือคำสอนของหลวงพ่อเทียนจิตตสุโภ มีข้อสังเกตบางประการ ดังนี้

ประการแรก หลวงพ่อไม่เคยเรียนหนังสือ ท่านพูดภาษาอีสานสำเนียงจังหวัดเลย ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๘-๒๕๑๙ เมื่อท่านอายุได้ ๖๔ ปี ท่านได้มาอยู่ที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์ จังหวัดนนทบุรี ซึ่งต้องสอนธรรมะแก่ผู้ที่ไม่รู้ภาษาอีสาน ท่านจึงได้เริ่มเรียน เริ่มหัดพูดภาษาไทยภาคกลางในระยะเวลาสั้น ๆ ท่านได้พัฒนาความสามารถในการพูด การเขียนภาษาไทย จนถึงระดับหนึ่ง แต่การใช้คำพูดและภาษาของท่าน ยังมีคำพูดตลอดจน สำนวนอีสานปะปนประปราย ดังนั้น ผู้ที่ไม่รู้ภาษาอีสาน และไม่เคยฟังสำนวนการพูดของหลวงพ่อก่อน อาจจะยังไม่คุ้นเคยในระยะแรก

ประการที่สอง คำสอนของหลวงพ่อ เป็นเรื่องของสภาวะทางจิตใจ ที่ท่านได้มีประสบการณ์มาด้วยตัวเอง คำสอนนั้นมีคุณค่าอยู่ในตัวเองแล้ว ทางวัดสนามในจึงหลีกเลี่ยงการตีความหรือขัดเกลา ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามคำเตือนที่หลวงพ่อกเคยให้ไว้

“..อันนี้ก็พูดเตือนกันเอาไว้..แต่หลวงพ่เขียนหนังสือไม่เป็นนะ พูดให้ฟัง มีคนเอาเทปไปเขียนหนังสือ

ถอดออกมา เป็นตัวหนังสือบางคำหลวงพ่อบูตเป็นภาษา
บ้านหลวงพ่อบ เพราะหลวงพ่อบูตไม่เป็นภาษากลาง
หลวงพ่อบจำเป็นต้องบูตภาษาเมืองเลย คนไปถอดเทป
หรือเขียนมาเป็นตัวหนังสือ บางคนก็ไปตีความหมาย
อันนั้นก็ตีเหมือนกัน แต่ไม่ใช่ไม่ตินะ เพื่อคนจะได้รู้
แต่ความจริงไปตีความหมายถอดออกมา บางทีผิดก็ได้
อย่างที่เราว่า “สัญญา” นี่เอง คำว่า “สัญญา” คำนี้ บางที
หลวงพ่อบูต “สัญญา” อาจจะลึกหรือจะตื้นก็ได้

อันนี้เรื่อง “การเกิด-ดับ” ก็เช่นเดียวกัน คำว่า
“อาการเกิด-ดับ” นี่ หลวงพ่อบูตให้ฟังแล้ว “อาการ
เกิด-ดับ” บางคนบูตเอาสูง ๆ มาเป็นต่ำ ๆ บางคนบูต
เอาต่ำ ๆ ขึ้นไปเป็นสูง ๆ อันนี้ก็หลวงพ่อบูตว่า
“อาการเกิด-ดับ” เช่นเดียวกัน หลวงพ่อบเคยบูตแนะนำเอา
ไว้หลายท่าน แต่ คนเขียนหนังสือ หลวงพ่อบอ่านไม่เป็นนะ
เขียนหนังสือก็เขียนมา ถ้าหากเป็นภาษาหลวงพ่อบ
ตีความหมายได้ แต่แปลได้ แต่ขอให้งงเล็บไว้ดี ที่คำ
..ตัวเองยังสงสัยนะ ไม่ใช่ห้ามนะ ถ้าวงเล็บไว้เพื่อคนผู้ที่
อ่านข้างหลัง “คำบูตของหลวงพ่อบเป็น อย่างนี้..อือ” จึงจะ

ไม่เปลี่ยนแปลง บางคนตัดคำพูดทิ้งไป ไปแปลเป็น
ภาษา แล้วมันก็เลยความหมาย..ก็เพี้ยนไป..” ๑

“...หยั่งว่าเตือนกันเอาไว้ บัดนี้ ถ้าคนใดเอาเทป
ไปเขียนก็ตาม หลวงพ่อไม่ได้สงวนนะ แต่อยู่ดี ๆ คน
เอาไปใช้ได้ แต่ขอให้วงเล็บเป็นความหมายไว้ เออ...
คำนี้เราไม่สามารถที่จะแปลออกมาได้ ก็ต้องรักษาไว้
แต่ว่าแปลออกมาได้ แต่ว่าคำเดิมให้มันยังคงที่อยู่
หลวงพ่อบอกเข้าใจว่าเมื่ออนุชนรุ่นหลังจะได้จำไว้ เพราะ
เขาจะตีความหมายหรือเขาจะปฏิบัติรู้มาเป็นอย่าง
นั้น...” ๒

๑, ๒.....จากแถบเสียง “ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน” (ท.๑๓๘ ม.)

สารบัญ

คำนำ	๔
คำชี้แจง	๖
ประวัติหลวงพ่อเทียน จิตตสุโก	๑๓
บทนำ - คารวะหลวงพ่อเทียน	
ปรมาจารย์แห่งการเจริญสติ โดยศ.นพ.ประเวศ วะสี	๑๗
การเร่งรัดพัฒนา	
(ธรรมบรรยายโดยหลวงพ่อเทียน จิตตสุโก จากแถบเสียงรหัส	
ท.๓๒ ม. วันอาทิตย์ที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๙)	๒๐
- มุ่งจะไปแก้ความทุกข์ของคนอื่น	๒๐
- การสร้างชื่อเสียงและการสร้างชื่อเสียง	๒๒
- ธรรมะคือตัวการกระทำนั่นเอง	๒๓
- การรู้จักตัวเอง เคารพตัวเองและ	๒๕
การยกมือไหว้ตัวเอง	
- เราก้ไปเรียนตำรา ไม่ได้มาเรียนตัวเรา	๒๗
- อานิสงส์ มหาสติปัฏฐาน	๒๘
- ตาทิพย์ หูทิพย์	๒๙

- ทางโลกเจริญ เงินทองมีติดกระเป๋
แต่ไม่ได้ดูหน้ากัน ๓๑
- เอาพระไปสวด ๙ องค์ ก็ยังทะเลาะกันอยู่ ๓๔
- ใจโกรธ ใจเป็นผี ใจดี คือพระธรรม ๓๖
- การเจริญสติแบบเคลื่อนไหว แต่ไม่ต้องหลับตา ๓๘
- ใครคิดก็รู้ แต่มันไม่รู้
มันคิดแล้วเข้าไปในความคิด ๔๐
- ทางสายเอก ๔๒
- อริยสัจ ๔ ๔๔
- มุ่งหวังแต่อยากไปพัฒนาที่นั่นที่นี้
แต่ไม่เคยพัฒนาตัวเอง ๔๖
- ความสงบ คือ หยุดนั่นเอง ๔๘
- นิमित มันเห็นจริง แต่ของที่เห็นนั้นไม่ได้เป็นของจริง ๕๐
- รู้สึกตัว มันจะรวมกันเข้าไปเหมือนกับสายแม่น้ำ ๕๑
- ทุกคนหนีความตายไปไม่ได้ ๕๓
- หลักพระพุทธศาสนา
สอนคนให้แก้ปัญหาตัวเอง ๕๕
- อย่าไปติดตำรามากเกินไป และอย่าไปพึ่งตำรา ๕๗

- การทำบุญ การรักษาศีล การทำความสงบ	๕๘
- ที่สุดของทุกข์ มันจะเข้าสู่สภาพของมัน	๖๐
- มันคิดแล้วปล่อยไป ทุกข์สุขอย่าไปยุ่งกับมัน	๖๑
วิธีเจริญสติ ๑๕ ท่า	๖๔
ผู้บริจาคร่วมพิมพ์หนังสือ	๖๖

ประวัติ หลวงพ่อเทียน จิตตสุโก

.....

หลวงพ่อเทียน จิตตสุโก เดิมชื่อพันธ์ อินทผิว เกิดเมื่อวันที่ ๕ กันยายน พ.ศ.๒๔๕๔ ที่บ้านบุสม ต.บุสม อ.เขียงคาน จ.เลย บิดาชื่อจีน มารดาชื่อโสม บิดาเสียชีวิตตั้งแต่หลวงพ่อยังเด็กในสมัยนั้นหมู่บ้านบุสม ยังไม่มีโรงเรียน หลวงพ่อจึงไม่ได้เรียนหนังสือ ในวัยเด็ก ได้ช่วยมารดาทำไร่ทำนา เช่นเดียวกับเด็กอื่น ๆ ในหมู่บ้าน

เมื่ออายุได้ ๑๐ กว่าปี หลวงพ่อได้บรรพชาเป็น สามเณร อยู่กับหลวงน้าที่วัดในหมู่บ้าน ได้เรียนตัวหนังสือ ลาวและตัวหนังสือธรรม พออ่านออกและเขียนได้บ้าง และได้เริ่มฝึกกรรมฐาน ตั้งแต่คราวนั้น

หลวงพ่อบริกรรมหลายวิธี เช่น วิฬุพุทโธ วิธีนับหนึ่ง สอง สาม หลังจากบรรพชาเป็นสามเณรได้ ๑ ปี ๖ เดือน ก็ลาสิกขาบทยออกมาช่วยทางบ้านทำมาหากิน

เมื่ออายุได้ ๒๐ ปี หลวงพ่อบริอุปสมบทเป็น พระภิกษุตามประเพณี ได้ศึกษาและทำสมาธิกับหลวงน้า อีกครั้งหนึ่ง หลังจากบวชได้ ๖ เดือนได้ลาสิกขาบทยออกมา

และแต่งงานมีครอบครัวเมื่ออายุ ๒๒ ปี มีบุตรชาย ๓ คน

หลวงพ่อมักจะเป็นผู้นำของคนในหมู่บ้านในการทำบุญ จนเป็นที่นับถือและได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านถึง ๓ ครั้ง แม้จะมีภาระมาก ก็ยังสนใจการทำสมาธิและได้ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอตลอดมา

ต่อมาหลวงพ่อย้ายไปอยู่ในตัวอำเภอเชียงคาน เพื่อให้ลูกได้เรียนหนังสือ ได้ประกอบอาชีพเป็นพ่อค้าเดินเรือค้าขายขึ้นล่องตามลำน้ำโขงระหว่างเชียงคาน-หนองคาย-เวียงจันทน์ บางครั้งไปถึงหลวงพระบาง ทำให้ได้มีโอกาสพบปะกับพระอาจารย์ กรรมฐานหลายรูป จึงเกิดความสนใจธรรมะมากขึ้น

นอกจากนี้ หลวงพ่อยังเห็นว่าแม้จะทำความดีทำบุญ และปฏิบัติกรรมฐานมาหลายวิธี ตั้งแต่อายุน้อย แต่ก็ยังไม่สามารถเอาชนะความโกรธได้ จึงอยากค้นคว้าหาทางออกจากสิ่งเหล่านี้

ปี พ.ศ.๒๕๐๐ เมื่ออายุได้ ๔๕ ปีเศษ หลวงพ่อได้ออกจากบ้านโดยตั้งใจแน่วแน่ว่าจะไม่กลับจนกว่าจะพบธรรมะที่แท้จริง ได้ไปปฏิบัติธรรมที่วัดวังสีมุกदारาม ต.พันพร้าว อ.ท่าบ่อ จ.หนองคาย (ปัจจุบันคือ อ.ศรีเชียงใหม่) โดยทำกรรมฐานวิธีง่าย ๆ คือ ทำการเคลื่อนไหว

แต่ท่านไม่ได้ภาวนาคำว่า “ติง-นิง” (ติง แปลว่า ไหว) อย่าง
ที่คนอื่นทำกัน เพียงให้รู้สึกถึงการเคลื่อนไหวของร่างกาย
และจิตใจเท่านั้น

ในชั่วเวลาเพียง ๒-๓ วัน หลวงพ่อก็สามารถ
หลุดพ้นจากความทุกข์ได้อย่างเด็ดขาด โดยปราศจาก
พิธีรีตอง หรือครูบาอาจารย์ ในเวลาเช้ามีดของวันขึ้น
๑๑ ค่ำ เดือน ๘ ปี พ.ศ.๒๕๐๐

หลังจากนั้น หลวงพ่อได้กลับมาเผยแผ่ชี้แนะ
สิ่งที่ท่านได้ประสบมา แก่ภรรยาและญาติพี่น้องเป็นเวลา
๒ ปี ๘ เดือน โดยในขณะนั้นยังเป็นฆราวาสอยู่

วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๓ หลวงพ่อได้
อุปสมบทเป็นพระภิกษุอีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากเห็นว่าถ้า
หากบวชเป็นพระภิกษุแล้ว จะทำให้การเผยแผ่ธรรมะ
สะดวกขึ้น

คำสอนของหลวงพ่อดำพรหลายออกไปทั้งใน
และต่างประเทศ ได้มีผู้ปฏิบัติตามเพิ่มจำนวนมากขึ้น
เรื่อย ๆ หลวงพ่อดำพรได้อุทิศชีวิตให้การสอนธรรมะอย่าง
ไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อยหรือสุขภาพของร่างกาย
จนกระทั่ง อาพาธเป็นโรคมะเร็งที่กระเพาะอาหารเมื่อปี
พ.ศ.๒๕๒๕

ถึงแม้ว่าสุขภาพของท่านจะทรุดโทรมลงมาก แต่
ท่านก็ยังคงทำงานของท่านต่อไปจนถึงวาระสุดท้าย
ของชีวิต

หลวงพ่อก็ได้ละสังขารอย่างสงบ ณ ศาลามุงแฝก
บนเกาะพุทธธรรม สำนักปฏิบัติธรรมทัพนึงขวัญ ต.กุดป่อง
อ.เมือง จ.เลย เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน พ.ศ.๒๕๓๑ เวลา
๑๘.๑๕ น. รวมอายุได้ ๗๗ ปี และได้ใช้เวลาอบรมสั่งสอน
ธรรมะแก่คนทั้งหลายเป็นเวลา ๓๑ ปี

.....

บทนำ

การหวงพอเทียม

ปรมาจารย์แห่งการเจริญสติ

โดย ศ.นพ. ประเวศ วะสี

ในระยะเวลา ๑๐ ปี ที่ผ่านมา ชื่อของหลวงพ่отเทียม จิตตสุโก จากจังหวัดเลย ปรากฏเด่นชัดในสังคมของผู้ปฏิบัติธรรม จุดเด่นของการสอนของหลวงพ่отเทียม อยู่ที่การชูและตอกย้ำในเรื่องของการเจริญสติ

หลวงพ่отเทียมเน้นที่การเจริญสติการเคลื่อนไหว ท่านได้คิดทำการเคลื่อนไหวของแขนและมือ และให้ตามรู้การเคลื่อนไหว เพื่อป้องกันการซึมเซาของจิตใจ ด้านหนึ่ง และความฟุ้งซ่านในความคิดในอีกด้านหนึ่ง ในด้านการรู้ความคิดหรือความคิดนั้นปกติมนุษย์จะเข้าไปอยู่ในความคิดโดยไม่รู้ ทำให้คิดปรุงแต่งไปต่าง ๆ

เช่น คิดฟุ้งซ่านในเรื่องที่เกิดขึ้นแล้วบ้าง คิดวิตกกังวลไปในเรื่องที่ยังไม่เกิดขึ้นบ้าง คิดแล้วหงุดหงิด

รำคาญ โกรธเกลียด ฯลฯ มลพิษทางจิตใจเกิดขึ้นเพราะ
ความคิด โดยไม่สามารถหยุดคิดหรือบังคับความคิดได้

หลวงพ่อเทียนท่านสอนให้ดูความคิดหรือตามรู้
ความคิดให้เหมือนมีอีกหนึ่งในตัวของท่านเอง เข้ามา
มองสมองของท่านว่ากำลังคิดอะไรอยู่ การที่รู้ความคิด
ทำให้หยุดคิดเปลี่ยนจากคิดเป็นรู้ (อยู่ปัจจุบัน) ปกติโดย
ไม่รู้คิดเข้าไปอยู่ในความคิดโดยไม่รู้ตัว และเป็นเหยื่อ
ของความคิด

แต่เมื่อสามารถเปลี่ยนจากความคิดเป็นรู้ได้แล้ว
จิตใจก็สงบ สงบจึงสงบ ทรงอยู่กับความรู้ในปัจจุบัน
สามารถใช้ปัญญาได้ทันทีเมื่อมีเหตุการณ์ใดๆ เกิดขึ้น

มีผู้ฝึกตามที่หลวงพ่อเทียนสอนแล้ว ได้ประโยชน์
กันเป็นจำนวนมาก ท่านโดยยังไม่เคยเจริญสติควรศึกษา
ทำความเข้าใจและฝึกเจริญเสีย เพราะจะเกิดอานิสงส์
นานาประการแก่ตน และสังคม จะพบกับความสุข
อย่างไม่เคยพบมาก่อน เป็นเครื่องส่งเสริมสุขภาพทั้ง
ทางกาย ทางจิตและทางสังคม

อย่าไปทำสมาธิอย่างเดียวโดยไม่เจริญสติ เพราะจะทำให้เข้าใจผิดหลงใหลวิปริตและนำไปสู่ความล้มละลาย ดังที่บางสำนักกำลังประสบอยู่

หลวงพ่อเทียน จิตตสุโก มรณภาพเมื่อ วันที่ ๑๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๑ ที่จังหวัดเลย หวังว่ามรณภาพของท่านจะเป็นเครื่องกระตุ้นเตือนให้ผู้ที่เจริญสติแล้ว มีความเพียรพยายามยิ่งขึ้นและให้ผู้ที่ยังไม่รู้การเจริญสติ เพื่อประโยชน์ของตนเองและสังคมอื่นๆ ขึ้นต่อไป

(จากหนังสือหมอลาวบ้าน ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๑๔๔)

.....

การเร่งรัดพัฒนา หลวงพ่อกุศล จิตตสุโก

.....

☐ มุ่งจะไปแก้ความทุกข์ของคนอื่นแต่ตัวเองไม่เคยนึกว่าจะแก้ตัวเอง

วันนี้เป็นวันอาทิตย์ที่ ๒ กุมภาพันธ์ ตรงกับวันแรม ๙ ค่ำเดือนยี่ บ้านหลวงพ่อบริเวณที่เดือนยี่ทางนี้เรียกว่าเดือน ๒ บ้านหลวงพ่อ ถ้าว่าเดือนยี่ นี้รู้ เดือนเกียง (เดือน ๑) เดือนยี่ (เดือน ๒) เดือน ๓ เดือน ๔ เดือน ๕ เดือน ๖ เดือน ๗ เดือน ๘ เดือน ๙ เดือน ๑๐ พุดกันไปอย่างนั้น

ถ้าพุดว่าเดือนมกรา กุมภาพันธ์ มีนา อันนี้ไม่ค่อยรู้ เดียวนี้ก็รู้กันแล้ว แต่ธรรมเนียมประเพณีบ้านหลวงพ่อ คือ เดือนคู่ยังปลุกบ้านแปลงเรือนได้ ถ้าเป็นเดือนคี่ ปลุกบ้านแปลงเรือนไม่ได้ บ้านหลวงพ่อบริเวณที่นั้น งานสมรสก็เช่นเดียวกัน ห้ามประเพณีเขาห้ามไม่ให้ แต่งงานสมรส เรียกว่าไม่ให้เอาผ้าเอาเมีย เดือนคี่มันไม่ดี ท่านว่าอย่างนั้น

เดี๋ยวนี้ก็มีเปลี่ยนแปลงไป เพราะสังคมมัน หมุนมา มันก็ต้องไปตามสังคม เขาเรียกว่าวิวัฒนาการ

เดี๋ยวนี้คนส่วนมากมุ่งหวังในการพัฒนา ถนน
หนทางพัฒนาบ้านเมืองให้มันดีขึ้น ถ้าคนใดไม่มีการ
พัฒนาถนนหนทางบ้านเมืองแล้ว บ้านเมืองนั้นไม่เจริญ
ก็ตีเหมือนกัน แต่ไม่เคยพูดเรื่องจิตใจคน

ตามปกติหลวงพ่อกเคยไปพูดที่ไหน ก็พูดแต่เรื่อง
จิตใจคน เรื่องเงิน เรื่องทอง เรื่องบ้านเรือน เสื้อผ้า มีมาก
กันแล้ว หรุหร่า มีโรงงาน โรงอุตสาหกรรมขึ้นในเมืองไทย
คนต้องมืงานทำ การอยู่ การกิน การนั่ง การนอน
รถมีเข้าไปทุกบ้านแต่เมื่อสมัยหลวงพ่อยังเป็นเด็กโรงเรียน
ไม่มีถนนก็เดินด้วยเท้า รถจักรยานยังไม่มีอีกซะด้วยนะ
คราวนั้น เมื่อหลวงพ่อกเป็นเด็กเดี๋ยวนี้ไปที่ไหนก็มีทาง
รถยนต์เข้าถึงบ้านเรือน บางที่บ้านนอกก็มีนะ รถยนต์
เดี๋ยวนี้ละ มีประจำกันทุกบ้านนะเดี๋ยวนี้

การพัฒนามันเร็วที่สุด เรื่องโลกเรื่องสังคม เพราะ
มันเป็นสิ่งที่มองเห็นด้วยตา เรียกว่าสิ่งแวดล้อมเห็นด้วยตา
ฟังด้วยหู แต่สิ่งที่ทุกคนควรจะนึกถึงว่าเป็นความทุกข์
นี้ ไม่ค่อยนึกถึง มุ่งจะไปแก้ความทุกข์ของคนอื่น ตัวเอง
ไม่เคยนึกว่าจะแก้ตัวเอง ไม่เคยนึกเลย เป็นอย่างนั้น

❏ การสร้างชื่อเสียงและการสร้างชื่อเสียง

อาตมาก็เช่นเดียวกัน เมื่อยังไม่เข้าใจเรื่องนี้ นึกถึงเรื่องนี้ ก็นึกถึงเรื่องพุทธศาสนาทีเดียว พุทธศาสนานี้เข้าใจว่าต้องมีวัด มีพระพุทธรูป แล้วก็มีพระสงฆ์องค์เจ้า แล้วก็มีญาติโยมไปทำบุญมาก ๆ เข้าใจว่าอย่างนั้นเป็นศาสนาเจริญ ผมเข้าใจอย่างนั้น สร้างโบสถ์ สร้างวิหาร

ตัวเองนี่อีกคนหนึ่ง เคยสร้างโบสถ์คนเดียวอีกหลังหนึ่งชะด้วยนะ คิดว่าอันนั้นทำให้พุทธศาสนาเจริญตายแล้วต้องไปเกิดสวรรค์ ตายแล้วต้องไปนิพพาน เข้าใจอย่างนั้นจริง ๆ อันนี้สำคัญมาก แต่คนอื่นนั้นอาจจะเข้าใจยังงไม่ทราบ

ต่อเมื่อมาศึกษาตัวเองดูแล้วโอ้..มันเป็นเพียงสมมุติเท่านั้นเอง อันนั้นมันเจริญจริง แต่จิตใจไม่เจริญ เมื่อสร้างโบสถ์ขึ้นมาแล้ว ก็ยังมีการพอใจ ไม่พอใจ ยังมีการทะเลาะวิวาทกับเพื่อน ๆ ได้อยู่

ตัวหลวงพ่อกเองเมื่อมาคำนึงคำนวณดู อ้อ เรื่องนั้นมันก็ดี แต่มันเป็นเพียงสังคมให้โลกมองเห็น คนนับหน้าถือตา เป็นการสร้างชื่อเสียง

แต่ความจริงอันนั้นเป็นการสร้างชื่อเสียง ไม่ใช่เป็นการสร้างชื่อเสียง สร้างชื่อเสียง คำว่าสร้างชื่อเสียง เนี่ยะ

คนอื่นยกย่องดี แต่ชื่อเสียงของเรา คือจิตใจมันไม่ลดละ
โทษะ โมหะ โลภะ ยังไม่ลดละ มันเสียตรงนี้

การสร้างชื่อเสียงและการสร้างชื่อเสียง มันใกล้
กันที่สุด มันเป็นตัวสอเหมือนกัน ไข่ม้อย สระเอี้ยเหมือน
กัน เสียงกับเสียงมันใกล้กัน เราก็เลยไม่เข้าใจ

ตอนนี้ก็เลยออกมาแนะนำเพื่อน จะเป็นพระสงฆ์
องค์เจ้าก็เช่นเดียวกัน เป็นญาติเป็นโยมก็เช่นเดียวกัน
เราควรศึกษาและวิวัฒน์พัฒนาตัวเองบ้าง

❑ ธรรมะคือตัวการกระทำนั้นเอง ตัวทุกคนนั้นแหละ
เป็นธรรมะ

ตัวหลวงพ่อก่อนนี้ แต่หลวงพ่อชอบพูดเรื่องตัวเอง
มาก ไปปฏิบัติธรรมะ นี่เป็นโยม เคยพูดให้ฟังบ่อยนะ
อย่างนี้นะ เคยได้ยินบ้างไหม เคยได้ยิน หลวงพ่อพูด
เรื่อย ๆ นะ เป็นโยมไปปฏิบัติธรรมะ พระ ๒๓ รูป โยม
๕ คน เป็นผู้หญิง ๓ คน เป็นผู้ชาย ๒ คน ไปปฏิบัติธรรมะ
เรียกว่าคำว่าปฏิบัติธรรม ก็ไม่เหมือนกันอีกแล้วนี่ การ
ปฏิบัติธรรมนั้นนะให้(เข้าใจ)ว่า การปฏิบัตินี้แหละ(ถ้า)
ไม่เหมือนกัน การกระทำจะไม่เหมือนกัน ความรู้ก็
ไม่เหมือนกัน มันเป็นอย่างนั้น

แล้วคำว่าปฏิบัติธรรมกับปฏิบัติชีวิต เนี่ยะ มันเป็นอันเดียวกัน เข้าใจอย่างนั้น ชีวิตกับธรรมะ เนี่ยะ! คล้าย ๆ อันเดียวกัน หรือจะว่าอันเดียวกันก็ได้ หรือจะว่าคนละอันก็ได้

คนใดมีธรรมะเข้าไปครองอยู่ที่จิตใจแล้ว ความทุกข์จะลดน้อยไปทันที ชีวิตก็ไม่ทุกข์ทันที นี่เป็นอย่างนั้น

คนใดไม่มีธรรมะเข้าไปครองใจแล้ว ทุกข์เดือดร้อน สับสน วุ่นวาย ชีวิตก็เป็นทุกข์เหมือนกัน แม้จะทำบุญมาก ๆ นึกว่าตัวเองมีธรรมะ แต่ยังมีทุกข์ อันนั้นไม่ใช่ธรรมะอันนี้

ธรรมะอันนี้ ธรรมะคือตัวการกระทำนั้นเอง การกระทำด้วยคำพูดอีกอย่างหนึ่ง การกระทำด้วยมือด้วยเท้าอันหนึ่ง การกระทำทางจิตใจ นึกคิดอันหนึ่ง อาตมาเข้าใจอย่างนี้เขาว่าธรรมะ

ธรรมะไม่ใช่เป็นตัวหนังสือ ไม่ใช่เป็นพระพุทธรูป ไม่ใช่เป็นโบสถ์ ไม่ใช่เป็นวิหาร ไม่เป็นอะไรทั้งหมด คือตัวทุกคนนั้นแหละเป็นธรรมะ

แต่ว่า ธรรมะส่วนจิตใจนั้น ไม่มีใครมองเลย เคยพูดว่าทำดี ๆ เคยพูด พุทธดี ๆ แต่เคยพูด พุทธแล้วไม่รู้เลยเพราะว่าการทำ การพูดนั้นมันสั่งมาจากจิตใจทั้งนั้นล้วน ๆ ทีเดียว

ก่อนที่จะรู้จักเรื่องนี้ ก็ในตอนแลง (ตอนเย็น)
กำลังเดินกลับไปกลับมา คล้าย ๆ คือมีคนมาผลักตรงข้าง
นี่เลย...วูบ เอ๊ะ มันเป็นเรื่องอะไร มองถึงคนไม่เห็นคนแล้ว
บัดนี้ เอ๊ะ มันเป็นอย่างไง เดินกลับไปกลับมา คิดขึ้นมาอีก
ครั้งที่สอง

นี่ รู้ โอ๊ะ...ความคิดแล้ว เออ...มันคิดก็เลยมา
ทำเหมือนแมวกับหนูนี้ อาตมาชอบ พอดีมันคิด มันเห็น
โอ้...หนูออกมา แมวมันจับ ป๊ป! โอ! มันเหมือนกัน เข้าใจ
อย่างนี้

❏ การรู้จักตัวเอง เคารพตัวเอง และ การยกมือไหว้ตัวเอง

เอ ทุกคนก็ทำได้สิเรื่องนี้ โอ...ทุกคนต้องทำได้ เอ..
คำสอน ของพระพุทธเจ้านี้ มันสอนคนทุกคน ให้คนรู้จัก
ตัวเอง เคารพตัวเองนี้ คำว่ารู้จักตัวเอง เคารพตัวเองนี้ทุกคน
พูดได้ แต่ยังไม่รู้จักคำว่าเคารพตัวเองนั้นหมายถึงอะไร

แต่สมัยนี้ เห็นคนไปยกมือไหว้อย่างนี้แต่จิตใจ
ยังห่างกันได้ นี่มันเพียงทำเป็นรูปร่างเป็น เรียกว่า หน้า
ไหว้หลังหลอก เคยคิดบ้างมั้ยอย่างนี้จะยกมือไหว้ใจก็ไม่
พอใจอีกแล้วคิดว่า อือ...คือนตีหัว มันคิดอย่างนั้น
ก็มี

อันนั้นยังไม่ใช่เคารพตัวเอง ถ้าเราเห็นเพื่อน ยกมือไหว้ตัวเอง ก็ต้องเคารพตัวเอง เราทำดีแล้วหรือยังถามตัวเอง ถ้าเรายกมือไหว้ โอ้...เราทำดีแล้ว คือ เราไหว้ตัวเอง ยกมือไหว้ตัวเอง

เมื่อเรายกมือไหว้ตัวเองก็เป็นการยกมือไหว้เพื่อนมนุษย์ทุกคน เป็นการพัฒนา อย่างเร่งรัดที่สุดรวดเร็วที่สุด ทุกคนทำได้ เนี่ยะ ไม่ใช่จะทำแต่คำพูดนะ

อาตมาชอบ รู้จักเรื่องนี้มา ก็เลยชอบพอใจ ตั้งแต่บัดนั้นมาจนถึงวันนี้ละ ยกมือไหว้จะเป็นพระสงฆ์องค์เจ้าก็ยกมือไหว้ จะเป็นโยมก็ยกมือไหว้ เด็กๆ ยกมือก็ไหว้ได้เหมือนกันเพราะไม่ได้ยกมือไหว้คนนั้นแต่เป็นการทำไปพร้อม ๆ กัน คือ ไหว้ตัวเอง เห็นว่ามันทำดีแล้วหรือยังเนี่ยะ มันไม่ได้มองดูชัดลงไปถึงจิตใจ

อันนี้แหละ ความเร่งรัดพัฒนา มันเข้าทางตาทางหู แต่ใจมันไม่เข้า เดียวนี้นักเรียนไปเห็นครูโรงเรียนหรือไปไหนก็ยกมือไหว้ครู เพื่อนๆ มากียกมือไหว้กันแต่ยังอิจฉาริษยา เบียดเบียนกัน มีความทุกข์สับสนวุ่นวายกันเพราะยังไม่เคารพตัวเองนี่เอง

บัดนี้เมื่อเรามามองถึงอย่างนี้ เออ...จิตใจมันเป็นยังไง จิตใจมันอ่อนนุ่มถ่อมตนดีแล้วหรือยัง ดูเรา

ไม่ถามใครละ ถามตัวเองนี่แหละ เออ จิตใจมันเป็นอย่าง
นี้ เราก็ก็นึกในจิตใจเรา คนอื่นจะมองเห็นได้ทำไม(ยังง)

❏ เราก็ก็นึกไปเรียนตำรา ไม่ได้มาเรียนตัวเรา

นี่ การปฏิบัติธรรมะ คือ ตัวการกระทำนั่นเอง
เรียกว่า พระสูตร พระวินัย พระอภิธรรม คำสอนของ
พระพุทธเจ้า ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ ท่านว่าอย่างนั้น

มีพระสุตตันตปิฎก ๒๑,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ มี
พระวินัยปิฎก ๒๑,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ เป็น ๔๒,๐๐๐
แล้วนะเนี่ยะ บัดนี้ มีพระอภิธรรมปิฎกเดียว ๔๒,๐๐๐
พระธรรมขันธ์ รวมเป็น ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์

เราก็ก็นึกไปเรียนตำรา นี่บัดเนี่ยะ ไม่ได้มาเรียนตัวเรา
เลย เราต้องขยับเข้ามาใกล้ ๆ มาเรียนตัวเราซะ

พระสูตร คือ การกระทำนี้เอง ด้วยมือด้วยเท้า
เนี่ยะ พระวินัย คือ คำพูดนี้บังคับมันไว้ คำพูดอย่าให้มัน
ไปพูดรวเร อย่างที่มันไม่ดีนะ บังคับมันไว้ ท่านสอนอย่าง
นั้น สองอย่างนี้มันไปเทียบกับพระอภิธรรม พระอภิธรรม
คือใจนะ สั่งให้กายทำ สั่งให้คำพูด พูดออกมา นี่ เรียน
ใกล้ ๆ ที่อาตมาพูดนี้

❏ อานิสงส์ มหาสติปัฏฐาน

อันนี้แหละเรื่องหน้าที่ที่จะเอา(มา)เล่าสู่ฟังในวันนี้อ่านหนังสือ นี่ หนังสือเล่มนี้นี่เองไปหาซื้ออยู่นาน วันนั้นให้ใครพาไปซื้อไม่ได้ อันนี้ใครซื้อมา (ผู้ฟัง : อาจารย์ทอง) อาจารย์ทองไปซื้อมานี่ อ่านให้ฟัง ด้วยหลวงพ่อบอกอ่านติดใจ หนังสือเล่มนี้ อานิสงส์ มหาสติปัฏฐาน

ผู้ใดผู้หนึ่งเจริญสติปัฏฐาน ๔ นั้น ตั้งแต่ ๗ วันไปจนตลอดถึง ๗ ปี ท่านกล่าวว่าได้อานิสงส์ ๒ ประการ คือ พระอรหันต์ในปัจจุบันชาตินี้ สองพระอนาคามี ในปัจจุบันชาตินี้ แต่หนังสือที่เล่มตัวหลวงพ่อบอกอ่านนั้น ไม่ได้ว่าอย่างนี้แต่อันเดียวกัน

ท่านว่าให้เจริญสติปัฏฐาน ๔ ติดต่อกันเหมือนลูกโซ่ มีอานิสงส์ ๒ ประการ หนึ่งเป็นพระอรหันต์ หากไม่ได้เป็นพระอรหันต์ ต้องเป็นพระอนาคามี แน่แน่นอนที่สุด เจริญตั้งแต่ ๑ วันไปถึง ๗ ปี อย่างช้าที่สุด

แล้วอย่างกลางตั้งแต่ ๑ วันไปจนถึง ๗ เดือน อย่างเร็วที่สุด นับตั้งแต่ ๑ วันไป ถึง ๑๕ วันทำให้ติดต่อกันเหมือนลูกโซ่ ท่านว่าอย่างนั้น มีอานิสงส์ ๒ ประการ ตัวเองก็ภูมิใจว่าอย่างนั้น

อันนี้อาตมาพูดด้วยวิธีเทคนิคและกลไกของที่
ตัวเองได้ศึกษามาไม่ถึง ๗ ปี รับรองบอกว่าไม่ถึง ๗ ปี
แต่พระอรหันต์ไม่ต้องพูด เรื่องพระอนาคามีก็ไม่ต้องพูด

ให้เจริญสติติดต่อกับวิธีการเคลื่อนไหว วิธีใดก็ตาม
ให้มีความรู้สึกตัว ตื่นตัว รู้สึกใจตื่นใจ ทำอย่างนี้จะ
รับรองบอกว่าไม่เกิน ๓ ปี

ความทุกข์ ความสับสน วุ่นวาย ความเดือดร้อน
นั้นแหละ จะลดน้อยลงมา

ถ้าสมมุติเรามีทุกข์อยู่ ๑๐๐ เปอร์เซนต์นะ ความทุกข์
อย่างน้อยต้องหายไป ๖๐ เปอร์เซนต์ จะเหลืออยู่ใน
๔๐ เปอร์เซนต์ ความหนักอกหนักใจ ความไม่สว่าง
ความมืดอยู่ในใจนั้นแหละมี ๑๐๐ เปอร์เซนต์ ก็จะมี
ความสว่างขึ้นมาในเกณฑ์ ๖๐ เปอร์เซนต์ ความรู้จะเกิดขึ้น
ภายใน ๖๐ เปอร์เซนต์ เรื่องหลักพระพุทธศาสนา นี่เรียกว่า
เข้าใจจริง ๆ รับรองได้

☐ ตาทิพย์ หนูทิพย์

เรื่องนรก สวรรค์ก็จริง จะรู้เหมือนกัน คนใดเจริญสติ
แบบนี้ละ เอ้า รับรองว่าทำจริง ๆ กันให้เวลา ๑ ปี เอากัน
จริง ๆ จัง ๆ จะมีตาทิพย์ขึ้นมาทันที จะมีหนูทิพย์ ตาทิพย์

หุทิพย์ อย่างที่ตัวอาตมาเอามาพูดให้ฟังในวันนี้ ไม่ใช่
ตาทิพย์นั่งอยู่ที่นี้ จะไปมองเห็นดับไตได้ปอดคนนั้นคนนี้
ไม่ใช่อย่างนั้น แล้วหุทิพย์ที่นี้ก็ไม่ได้ว่าคนไหนพูดอยู่ที่ไหน
ฟังรู้จักข้อความทั้งหมด ไม่ใช่อย่างนั้น

ตาทิพย์หุทิพย์ อันนี้ ตาทิพย์หมายถึงจะเห็นตัวเอง
และเห็นเพื่อนเรา การทำ การพูด การคิด ตาทิพย์อันนี้จะ
เห็น เห็นตัวเราจริง ๆ นี่ ตาทิพย์อันนี้ หุทิพย์ก็หมายถึง
ว่าเพื่อนเราพูดดี พูดชั่ว พูดเป็นธรรมะ หรือพูดหลอกลวง
พูดโกหก จะรู้ ตัวเองพูดออกมา ก็ารู้ มันเป็นอย่างนั้น
หุทิพย์อันนี้จึงว่าเป็นสิ่งที่สำคัญ

ทุกคนศึกษาได้เรื่องนี้ ไม่ยกเว้นจริง ๆ จะเป็นผู้นับ
ก็ตาม ผู้ชายก็ตาม เป็นพระสงฆ์องค์เจ้าก็ตาม จะเป็นคน
ลัทธิไหน ถือนศาสนาไหนก็ตาม เพราะตัวเองเป็นโยม
เนี่ยะ ไปปฏิบัติ รู้เหมือนกัน แต่ไม่เหมือนกันนะ แต่ว่ารู้

ทำไมว่ารู้เหมือนกัน นี่ก็ได้ว่าพระพุทธเจ้าท่านตรัส
เอาไว้ สัตว์ทั้งหลาย คือ เราตถาคตไม่ใช่คือคนอื่นเดียนะ
คำว่า คือ “เราตถาคต” สัตว์ทั้งหลายเหมือนกับเราตถาคต
ไม่ใช่เหมือนกันนะ แต่ว่าคือกัน(เหมือนกัน)ที่ตรงไหน

คนอื่นเดียก็มีตาสองตา หรือคนอื่นเดียมีกตือตา
มีตาเดียว หรือสองตา (ผู้ฟัง : สองตาครับ) เออ เหมือน

กันนะ บัดนี้ มีแขนสองแขน สองหู เหมือนกันนะ นี่
สำคัญ เราไม่เข้าใจว่า สัตว์ทั้งหลายคือเราตถาคคคือกัน

แต่ว่าสูง ดำ ต่ำ ขาวไม่คือกัน เรื่องธาตุ ๔ ชั้น
๕ อายตนะ ๑๒ ธาตุ ๑๘ อินทริย์ ๒๒ อริยสัจ ๔
ปฏิจจสมุปบาท มีเท่ากัน อันนั้นเป็นตำราณะ ไม่ใช่เอา
ตัวจริงมาพุดนะ

ชั้น ๕ เขาว่ารูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ
อันนั้นก็เป็นตำราณะ เราไปเห็นรูปที่อื่น อาตมาเคยรู้มา
ไม่เคยรู้รูปตัวเองเลย อายตนะ ก็ ตา หู รูป เสียงนี้ มันมา
คู่ ๆ กันเลย

จักขุธาตุ โสตรธาตุ จักขุ โสตร ฆาน ชิวหา ไปอันละ
สาม เรียกว่าธาตุ ๑๘ สามหกก็มีสิบแปด อีกแล้ว เนี่ยะ
มันเป็นอันเดียว มีเหมือนกัน จึงว่า อ้อ...คนไม่รู้เท่านี้เอง

☐ ทางโลกเจริญ เงินทองมีติดกระเป๋ แต่ไม่ได้ดูหน้ากัน

ดังนั้นจึงว่า การพัฒนานั้นต้องลงมือพัฒนาตัวเอง
ก่อน ถ้าจะไปเร่งรัดพัฒนาถนนหนทางนั้น ความสับสน
วุ่นวาย ความเดือดร้อนนั้น จะลดน้อยลงมา แต่คงจะ
ไม่ได้ถึงร้อยเปอร์เซ็นต์

ถ้าหากเรามาพัฒนาตัวเองแก้ไขปัญหาตัวเอง

ความทุกข์ ความสับสน วุ่นวาย ๑๐๐ เปอร์เซนต์ อาตมา
เข้าใจว่า ๖๐ เปอร์เซนต์ได้ทันที เมื่อตัวเองไม่มีความทุกข์
ไม่มีความสับสน วุ่นวาย ไม่มีความเดือดร้อน อยู่ที่ไหน
มันก็เย็น

เพื่อนทุกคนก็ต้องการเย็นมัย หรือต้องการร้อน
มนุษย์ทุกชาติ ทุกภาษา ทุกเพศ ทุกวัยต้องการความเย็น
ทั้งนั้น สมมุติ ต้นไม้ เนี่ยะ..ไม้ไม่มีใบนะ ใครจะฟังมันได้
เดียวใบมันไม่มี ไม้มันโดนหล่นใส่หัว หัวเราแตก อีกชะด้วย

ถ้าต้นไม้มันมีราก ใบมันดกหนา คนเข้าไปอาศัย
ร่มมันสบายมันเย็น แต่คนมันไม่เข้าใจเรื่องนี้เท่านั้นเอง
คนชอบหาแต่ต้นไม้เย็น ๆ แต่เราไม่เข้าใจ ความเย็น
ประเภทนี้ ถึงเราจะตากแดด ตากลม ตากฝนอยู่ มันก็
ไม่เดือดร้อน เพราะหน้าที่ของคนคืองาน คนต้องมึ่งงานทำ

เดี๋ยวนี้บ้านเมืองเราหางานให้คนทำ แต่งานเรื่อง
นี้ไม่ทำ บัดเดี๋ยวก็ไปทำงานตามห้างร้านบริษัทต่าง ๆ
ไม่พอใจไปแล้วมันร้อน เดียวก็ไม่พอใจกับคนนั้นคนนี้
หัวหน้าหรืออะไรทะเลาะกัน เอาแล้ว เพราะมันร้อน
เนื่องจากเราไม่ได้ศึกษาตัวเอง นั่นเอง

หัวหน้าก็ไม่ได้ศึกษาตัวเอง ตัวเองก็ไม่ได้ศึกษา
ตัวเอง ไปศึกษาตั้งแต่มุ่งหวังตั้งแต่ทางโลกมาก ทางโลก

นั่นดีแล้ว อาตมาไม่ห้าม เมื่อโลกดี แต่ทางจิตใจไม่ดีก็
เดือดร้อน ติดคุก ติดตะราง ปล้น จี้ฆ่ากันตาย มันเป็น
อย่างนั้น

ถ้าหากจิตใจดี มีคุณธรรมครองใจ ถึงว่าโลก ถนน
หนทางไม่เจริญก็พอไปได้ เป็นอย่างนั้น ไปถึงเหมือนกัน
แต่ว่าความเร็ว อาจจะไม่เร็วเหมือนกับสมัยที่มีรถนี้

อาตมาเคยเดินทางไปบ้านพี่เมืองน้อง เดินไป
แต่ไม่ได้ถือห่อข้าว สมัยตัวอาตมาเป็นเด็ก ไปบ้านพี่
บ้านน้องเนี่ยะ ไปถึงก็ กินข้าวแล้วหรือยัง ถามอย่างนี้
ไม่ถามเรื่องอื่นเลย ถามเรื่องกินข้าว กินข้าวบ้านหลวงพ่อ
ว่ากินเข้า(ข้าว) มึงกินเข้า(ข้าว)แล้วหรือยัง มึงจะไป
หยั่ง(ไปไหน) ครั้นบอกว่าไม่ได้กิน เอาหามาให้กิน

เดี๋ยวนี้ไม่ได้นะ เดี่ยวนี้ไปต้องมีสตางค์ติดกระเป๋า
เข้าร้านอาหารเลย พี่น้องก็รับต้อนรับกันไม่ได้ กินข้าวด้วย
กันไม่ได้ แล้วจะว่ามันเจริญหรือมันทรุดลง จิตใจคน
เดี๋ยวนี้

อาตมาเข้าใจว่าทางโลกเจริญ เงินทองมีติดกระเป๋า
แต่ไม่ได้ดูหน้ากัน แต่ทางจิตใจ เนี่ยะ ไม่เคยก้าวหน้า
ไม่เคยให้มันพัฒนาขึ้นมา มันทรุดไป ทรุดไป ทรุดไป
คนที่พูดก็ยิ่งเอา คนที่ทำก็ยิ่งเอา

❏ เอาพระไปสวด ๙ องค์ก็ยั้งทะเลาะกันอยู่
มันจะก้าวหน้าทำไม(ได้ยังง)

คราวหนึ่งอาตมาที่อยู่จังหวัดขอนแก่น เนี่ยะ เป็น
คนจังหวัดอุดร พวกคุณดาอยู่ที่นั่นแล้วหรือยัง ปีนั้น
ที่เขาเปิดร้าน อิฐบล็อก เขานิมนต์พระ ๙ รูป ไปสวด
เปิดป้าย แต่อาตมาก็มีนโยบายให้พระไปบิณฑบาต
ให้หมดเลย

อาตมาไปคนเดียว แต่คนที่ไม่ไป อาตมาบอกว่า
ไม่ต้อง เอาผมไปคนเดียว เขาอยากให้ไปสวด ๙ องค์
แล้วก็อยากให้เปิดป้ายให้พ่อตาแม่ยายเขา อาตมาก็ไป
ไปสวดให้ฟัง ไม่รู้เลย พุด นะโมตัสสะก็ไม่รู้ พุทธัง ธัมมัง
สังฆัง ก็ไม่รู้ แต่รู้ แต่ไม่รู้ แต่รู้แต่ภาษาบาลี แปลไม่ได้
จะรู้ทำไมก็เลยถาม

แปลให้ฟัง แล้วถาม สวดให้ฟังแล้ว บัดนี้ ป้ายทำ
ตัวโต ๆ อย่าทำตัวเล็ก ยกสูง ๆ คนไปแล้วให้คนเห็นป้าย
ตัวโต ๆ จะได้ชื้อง่ายขายดี แต่อย่าขายแพงมากเกินไป
แล้วก็เอากำไรก็อย่าเอามาก แล้วก็ลูกน้องคุณมี ๕ คน
อย่างนี้ ถ้าหากว่าลูกน้อง คุณให้เขาเดือนละ สมมุติ เอานะ
เดือนละพันห้า คุณเอาคนเดียวสามพัน มันก็แยะแล้วเนี่ยะ
เขาได้พันห้า ตัวเองเอาคนเดียวสามพัน ตัวเองเอา

สองพันก็ยังมีนะ เอาเลื่อนให้ลูกน้องหาร้อยก็ยังได้นะ ถ้าหากคิดดี ๆ เอาเงินจำนวนนั้นมาเฉลี่ยแบ่งเขา ให้เขาได้อยู่ดี กินดี บัดนี้เมื่อเขาได้อยู่ดีกินดี เขามุ่งหวังในงานให้มันก้าวหน้าขึ้นมา คุณไม่ต้องไปหาลูกน้องอีกแล้วว่าก็เลย สวดให้ฟัง

โย จักขุมา โมหะมะลาปะกัฏฐัง อันนี้เป็นภาษาบาลีนะคุณ แปลว่าท่านพระองค์ใดมีพระปัญญาจักขุ ขจัดมลทิน คือ โมหะเสียแล้ว คุณไม่รู้ ขจัดโมหะต่างหากนะ อันนั้นไม่ใช่จะไปล้างศักดิ์สิทธิ์อะไรกัน

มาพูด นะโมตัสสะให้ฟัง นะโมตัสสะอย่างที่เรารู้กัน นะโมตัสสะ ภาคะวะโต แปลว่าขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น อะระหะโต แปลว่าผู้ไกลจากกิเลส แต่สมัยเมื่ออาตมาเป็นเณร อะระหะโต แปลว่าโชคดี สัมมาสัมพุทธัสสะ ตรัสรู้โดยชอบ หรือตรัสรู้เองโดยชอบ ก็เป็นคำเดียวกัน

เดี๋ยวนี้เราไม่ยกมือไหว้ลูกน้องเสียแล้ว ยกมือไหวน้อย ๆ ลูกน้องก็ไม่ยกมือไหว้นายจ้างเสียแล้ว ก็ยกมือไหว้น้อย ๆ ยกมือไหว้แต่มั่นใจมันไม่ไหว อันนี้แหละคือมันยังไม่ได้พัฒนาจิตใจ

อย่างที่พวกเรามาที่นี่ อาตมาอยากให้เกิดพัฒนาจิตใจ

ในวงการของเราน้อยๆ จะว่าพัฒนาก็ได้ จะว่าสังคมนิยม
ก็ได้ จะว่าการเจริญก็ได้ คำว่าเจริญก็แปลว่าให้มันก้าวหน้า
นั่นเอง อย่างที่นิมนต์พระ ๙ องค์ ก็หมายถึงการก้าวหน้า
แต่มัน ไม่ก้าวหน้า เอาพระไปสวด ๙ องค์ ก็ยังทะเลาะ
กันอยู่ มันจะก้าวหน้าทำไม (ได้ยังไง)

มาอยู่ทางนี้ ก็เคยทำหลายครั้งมาแล้ว นิมนต์
พระ ๙ องค์ไปสวด รุ้ม้ย บางทีโยมมาสังฆทานที่นี่ต้องการ
พระ ๙ องค์ หลวงพ่อเป็นคนจริงมากเอาหลวงพ่อกันเดียว
ก็ได้ หลวงพ่อเคยพูดเอา พูดเอาตัวเองนะ พูดเอาเองเนีย
พูดเพื่อทำความเข้าใจนั่นเอง เพราะคนมันติดสมมุติ
มันไม่รู้

คำว่าพระ ๙ องค์ ก็หมายถึงสังฆคุณ ๙ ก็ได้
หมายถึงทำการก้าวหน้าก็ได้ สิ่งใดทำแล้วก้าวหน้าก็ไม่ต้อง
ไปเอาพระมา ๙ องค์ก็ได้ เอาพระไปสวด ๙ องค์ ทำแล้ว
มันทรุดลงไป ทรุดลงไป คุณค่าของพระ ๙ องค์ไปสวด
ก็มีค่าน้อยที่สุด หรือบางทีอาจจะไม่มีประโยชน์ก็ได้

☐ ใจโกรธ ใจเป็นผี ใจดี คือพระธรรม

ที่นำมาเล่าให้ฟังวันนี้ก็เพราะพูดด้วยความจริงใจ
ไม่ต้องอ้างอิงอาศัยตำรับตำรา อะไรกันมาก เรามัวไป

ติดตำรา การรักษาศีลก็เช่นเดียวกัน เมื่อวานนี้มาพูดกัน
ที่จังหวัดชัยภูมินี้เหมือนกัน พระสงฆ์องค์เจ้า เนี่ยะ ไป
แสดงให้คนอื่นฟังได้ แต่ตัวเองไม่เคยกำหนด ไม่เคย
ตรวจเช็คตัวเองสักทีเลย

พอดีโยมมาพูดนิดเดียว เอาแล้ว โกรธกันขึ้น ตำ
แดง ขึ้นมา เลย(เป็น)ผี อาตมาก็พูดในใจ แต่ไม่ได้พูด
ออกเสียง ดังนั้น เราไม่มีตาทิพย์ ไม่มีหูทิพย์ เราจะ
มองเห็นผีได้มั๊ย มองไม่เห็นเลย

โยมก็เหมือนกัน พระก็เหมือนกัน ทางนี้เคยพูดว่า
คนที่ใจร้าย ใจไม่ดี ใ้ผี เคยพูดบ้างมั๊ย (ผู้ฟัง : เคยครับ)
ถ้าคุณไม่มีตาทิพย์คุณจะเห็นมั๊ย มองตาทิพย์แล้วใจโกรธ
ใจเป็นผี ก็มองเห็นอยู่ดี แล้วใครก็เป็นผีได้นะ ผู้หญิง
ก็เป็นผีได้ บัดเนี่ยะ ผู้ชายก็เป็นผีได้นะ บัดเนี่ยะ พระสงฆ์
องค์เจ้าก็เป็นผีเช่นเดียวกัน เป็นเพียงสมมุติ เข้าใจมั๊ย
เออ...

บัดนี้คนใดทำดี พูดดี หน้าย้มแยม แจ่มใส คนนี้
ใจดี คือพระธรรม นี่เคยพูดมั๊ยแล้วก็นางนี้ พูดดี ว่าดี
แต่งเนื้อแต่งตัวดี เคารพนับถือ รู้จักขนบธรรมเนียม
เอ้...นางนี้คือเทวดา เราไม่มีตาทิพย์จะเห็นมั๊ย ไม่เห็น
เลย

ดังนั้น วันนี้จึงอยากให้พวกเราศึกษาตัวเอง ให้มัน
มีตาทิพย์ ให้มันมีหูทิพย์ขึ้นมา ตรวจเช็คตัวเองบ้าง

จึงว่าผีคือการทำชั่ว พุตชั่ว คิดชั่วนั่นเอง เทวดา คือ
การทำดี พุตดี คิดดีนั่นเอง อันเทวดาอยู่ชั้นฟ้า ยังไม่
ต้องไปนรกได้ดินยังไม่ต้องไป

เราต้องมองเห็นเดี๋ยวนี้ก่อน พอดีมันโกรธ แล้ว
ก็ โอ้..ใจเป็นผีแล้ว จะไปนรกแล้ว หยุคมันเสีย เล็ก ๆ
น้อย ๆ มันเป็นธรรมดา ใจมันดี ยิ้มแย้มแจ่มใส โอ้!
เทวดามันเป็นอย่างนี้ เราก็ต้องรู้จักเช็คร่างกายตัวเอง

คนใดมีหิริโอตตปัปะ ก็เป็นเทวดาได้ ท่านว่าอย่าง
นั้น ดังนั้นธรรมะอันนี้ ควรที่ (จะ)เข้าไปอยู่กับจิตใจคน
ควรเข้าไปอยู่กับครอบครัวของคน และควรเข้าไปอยู่กับ
พระสงฆ์องค์เจ้า เรื่องนี้ไม่ใช่ให้ธรรมะอันนี้เดินไปหา
คนนะ

☐ การเจริญสติแบบเคลื่อนไหว แต่ไม่ต้องหลับตา

ธรรมะมันมีอยู่แล้ว แต่มันถูกปิด คือ กุญแจมันล็อก
เอาไว้ บัดเนี่ยะ ไขไม่ได้

การทำบุญ การรักษาศีล การไปทำกรรมฐาน มัน
ไม่ใช่เป็นเรื่องไขกุญแจตัวนี้ การทำบุญก็ไม่รู้บุญ อาตมา

ไม่รู้จักบุญจะเอาบุญได้มั๊ย เหมือนกับไก่มันไม่รู้จักเพชร
นั่นเอง มันก็เขี่ย เล่นไป ไก่ไม่รู้จักเพชร ไม่รู้จักกินเลย
การรักษาศีลก็เช่นเดียวกัน

อาตมาเคยรักษาอุโบสถศีลมาตั้งแต่เมื่อเป็นหนุ่ม
แต่ไม่รู้ นี่มันเป็นอย่างนั้น แล้วจะได้ศีลหรือ มันก็ได้
อย่างทีสมมุติพูดกัน การทำกรรมฐานก็นั่งได้ สงบ แต่
สงบแบบนั้น มันไม่ใช่สงบแบบนี้

มันเป็นคนละเรื่องเดียวกัน ลูกกุญแจคนละดอก
กันแล้วไปไขกัน มันก็ไม่เข้าร่องเข้ารอยกัน ถ้าเป็นลูกของ
มันจริง ๆ เอาไปซุกเข้า แล้วไข ออกมาทันที จึ่งว่ารับรองได้

การเจริญสติแบบเคลื่อนไหว แต่ไม่ต้องหลับตา
เคลื่อนไหวโดยวิธีใดก็รู้ เอ้า ไม่เกิน ๓ ปี ไม่ถึง ๗ ปี
หรรอก รับรองได้ ทำจริง ๆ นะใกล้ชิดกับบุคคลผู้รู้
จริง ๆ นะ เอ้าให้เวลา ๙๐ วัน ไม่มากก็น้อย เรื่องนี้จะ
รู้ขึ้นมาจากธรรมชาติมันจริง ๆ

เหมือนกับพืชทุกเมล็ด มันมีแล้วแต่เอาไปเพาะที่
มันชุ่มมันเย็น เมื่อไปตกที่ชุ่มที่เย็นแล้ว มันก็จะงอกขึ้นมา
ทันที ถ้าไปตกที่มันไม่ชุ่มไม่เย็น มันก็นานงอกบ้าง ถ้า
ไปเพาะที่มันใกล้ ๆ กับไฟ ไฟไหม้เลยไม่งอกก็มี มัน
เป็นอย่างนั้นอันที่พูดนี้ก็เช่นเดียวกัน

❏ ใครคิดก็รู้ แต่มันไม่รู้ มันคิดแล้วเข้าไปในความคิด

ดังนั้น เราแม้แต่ให้ทาน มัวยุทธศาสตร์ มัวยุทธศาสตร์
แต่เราไม่รู้เลย สงบแบบนั้นมันยังเดือดร้อน อันนี้สงบก็ได้
ยังงี้ก็ได้ ใครจะพูดเรื่องอะไรก็ได้ แต่เรารู้สมมุติแล้วก็
อยู่ได้ ให้รู้จักสมมุติจริง ๆ

เดี๋ยวนี้คนมันติดสมมุติ จึงไม่รู้สมมุติ สมมุติจึง
เป็นผ้าบังจักษุ มันเป็นอย่างนั้น ตัวของอาตมาเอง
ก็เช่นเดียวกันเคยติดมาแล้วเรื่องนี้

การพูดสมมุติให้คนฟัง คนไม่เข้าใจ เพราะมัน
ไม่เคยได้ยินได้ฟัง เนี่ยะ มันได้ยินแต่สมมุติ ใครก็รู้สมมุติ

อันสมมุติมันรู้ แต่มันไม่รู้ เหมือนกับความคิด ใครคิด
ก็รู้ แต่มันไม่รู้ มันคิดแล้วเข้าไปในความคิดเลย พอดีเข้า
ไปในความคิด มันไม่รู้ความคิดแล้ว มันก็ความคิดลาก
ไปเลย มันก็ไม่เห็นความคิดแล้ว เป็นอย่างนั้น

อันรักษาศีลก็เช่นเดียวกัน มัวไปรักษาศีลห้า ปาณา
ไม่ให้ฆ่าสัตว์ อะทินนา ไม่ให้ลักของเขา กาเมไม่ประพฤติ
ผิดในกาม มุสาไม่โกหก สุราไม่ดื่มน้ำเมา ไปรักษานั้น
ไม่เคยดูใจตัวเองเลย มันก็ดี อันนั้นก็ดี อาตมาไม่ได้ว่า
มันไม่ดี ดีแล้ว

บัดนี้ เราไม่ต้องไปรักษาศีลห้าก็ได้ พูดอย่างนี้

โยมจะบอกว่า โอ้! ทำลายหลักพระพุทธศาสนาแล้วไม่ได้
ทำลาย นี่แหละตัวจริง ทำให้หลักพระพุทธศาสนาเจริญ
ขึ้นมาได้จริง ๆ

เมื่อมาดูแลสุขภาพจิตใจของเราแล้ว มันจริงกันไป
ทั้งหมดเลย

จิตใจมันคิดไม่ดี เราบังคับได้ เพราะเรารู้สึกใจเรา
แล้วนี่เมื่อการเคลื่อนไหวทางรูปกายนี้ไปทางไม่ถูกต้อง
เราบังคับได้ เพราะเราเห็นกายเราเห็นจิตใจเราเองนี่
ตัวคือ

บัดนี้ มัวไปรักษาศีล ไม่ได้ดูใจเรา ยกมือไหว้
ขึ้นปาณา ไม่ลักของเขา อะทินนา ไม่..ตะกั๋ พุดผิดไป
หลง ปาณา ไม่ให้ฆ่าสัตว์ อะทินนา ไม่ให้ลักของเขา กาเม
ไม่ประพฤติผิดในกาม มุสา ไม่โกหก แต่พระสงฆ์ก็โกหก
ได้นะ

อาตมาเคยเห็นนะโกหก ทำไม่จึงว่าโกหก โอ้...
โกรธโยม หน้าดำหน้าแดง เพื่อทำความเข้าใจกัน ศีล
๒๒๗ ก็ตาม ศีล ๓๐๐ ก็ตาม ศีล ๑๐ ศีล ๘ ศีล
๕ ก็ตามรวมมาที่จิตใจทั้งนั้น ตัวพระสูตร พระวินัย
พระอภิธรรม ๓ ปิฎก ก็รวมมาถึงที่ใจทั้งนั้น

๙๒ ทางสายเอก

การศึกษาที่ใจนี้แหละมันเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด และทุกคนทำได้ จะทำให้ชื่อเสียงหรือชื่อเสียง ชื่อเสียงกับชื่อเสียง ถ้ามแล้วเมื่อกี้ เนี่ยะ ทำให้ชื่อเสียง ดั่งขึ้นมาอีกอย่างหนึ่ง

แต่ชื่อเสียง คือ ที่ใจมันเสียไป มันเน่าเหม็น เปียก และอยู่ข้างใน เราไปมุ่งหวังแต่เงินเดือน มุ่งหวังแต่ให้คนยกย่องไป อันนั้นมันเสีย เสียเกียรติในทางพุทธศาสนา เราไม่ได้ วิวัฒน์พัฒนาถึงจิตใจ

เรามัวไปพัฒนาตั้งแต่ภายนอก ต้องการหางานให้คนทำ ต้องการให้คนทุกคนอยู่ดี กินดี แต่อยู่ดี กินดี ใจมันไม่ดี เรามุ่งหวังไปทางนั้นมากทุกวันนี้

บัดนี้ อันนั้นอาตมาก็ไม่ห้าม มันดีแล้ว แต่ว่าอยากให้เราเอาทางนี้ก่อน

เรื่องจิตใจนี้แล้ว เอาเรื่องจิตใจนี้แก้ปัญหาตัวนี้แล้ว อันนั้นมันเป็นผลพลอยได้

อย่างที่เราทำจิ้งหะนี้ก็เหมือนกันมันเป็นผลพลอยได้ความสงบมา พลิกมือขึ้นรู้สึกตัว เอาไว้เท่านี้รู้สึกนะคว้ามือลง รู้สึก ความไม่รู้ที่อยู่ที่ไหน เห็นมัย ไม่เห็นเลย ความไม่รู้ไม่เห็นเลย แต่ความรู้สึกนี้มีไหมมี เอ้า โยมก่า

กำปั้น เนี่ยะ กำมาสิ รู้สึกตัวมัย เอ้า! พริบตา รู้สึก
ความไม่รู้อยู่ที่ไหนหาไม่มีเลย

เราก็ดูศึกษามาใกล้ๆ จะว่าทำได้ ความรู้สึกนี้
ความไม่รู้ทำไมได้

เมื่อมีความรู้สึกมาก ๆ ความไม่รู้มันจะค่อยไหล
หนีไป ไหลหนีไป เหมือนกับเม็ดฝน เม็ดฝนมันตก
อยู่ตามภูตามเขาไกล ๆ ตกลง บ๊ึบ เดี่ยวมันจะแทรกซึม
ลงไปสู่ทะเลหมดเลย

ดังนั้น การกระทำทุกอย่างมันจะลงมาถึงที่ใจ
ทั้งนั้น ลงมาหาจิตใจทั้งนั้น แต่เรามาทำตัวนี้มันจะกระจาย
ไปได้ทั้งหมด เลย เหมือนกับทางสายเอก

ทางสายเอกก็เหมือนถนนใหญ่ ๆ มีเส้นโน้นมารวม
เส้นนี้มารวม อันนี้ก็เหมือนกัน เมื่อเรามาจับความ
เคลื่อนไหวนี้แล้วนี้ มันจะมารวมตัวความเคลื่อนไหวนี้
ทั้งหมดเลย แต่ใจมันมองไม่เห็นนะ จึงว่ามาศึกษาความ
เคลื่อนไหวตัวนี้แหละ พลิกมือรู้สึกตัว คว่ำมือรู้สึกตัว
เดี๋ยวมันก็จะพริบตาที่รู้สึกเข้ามา หายใจที่รู้เข้ามา ใจมันคิด
ก็รู้มาขึ้นมากทันทีเลย

เดี๋ยวนี้เราไม่รู้ รู้แต่รู้คิด มันไม่เห็นความคิด

ดังนั้น จึงว่า ให้มาศึกษากับความรู้สึก อันนี้มัน

ทำได้ทุกคนทำได้ เพราะมันรู้สึกตัว พอตีมันคิด ก็ให้เห็น
จะรู้ทันที เมื่อถูกเห็น ถูกรู้ แล้วความคิดมันจะหยุดไป หรือ
มันไม่หยุด ก็อย่าไปยุ่งกับมัน

❏ อริยสัจ ๔

ตำราอันนี้ ถ้ามเพื่อนหลายคน ถ้ามผู้ที่เรียนมาแล้ว
เป็นมหาเปรียญ เขาว่าอริยสัจ๔ กับสติปัฏฐาน๔ คือ
อะไรถาม คนละอันเขาว่า สติปัฏฐาน๔ กับอริยสัจ๔
อ้อ...เราไม่รู้ตำรา เดียวนี้คนมันไปติดตำรา เลยไม่ได้เอา
ของจริงไปพูดกัน

สติปัฏฐาน๔ เขาเรียกว่า กายานุปัสสนา เวทนานุ
ปัสสนา จิตตานุปัสสนา ธรรมานุปัสสนา เขาว่าอย่างนั้น
เรื่องสติปัฏฐาน๔

อริยสัจ๔ บัดนี้ อริยสัจ๔ เขาว่า ทุกข์ สมุทัย
นิโรธ มรรค ทุกข์กำหนดรู้ เขาว่าอย่างนั้น สมุทัย ต้อง
ละ มรรคต้องเจริญ นิโรธทำให้แจ้ง เขาพูดอย่างนั้น
เขาเรียนมา

บัดนี้ ทุกข์กำหนดรู้ แต่บางคนนอนไม่หลับ
รู้จึงเข้าไปเป็นอุปาทาน นักศึกษาเรียนมาได้ปริญญาตรี
ปริญญาโท ปริญญาเอกมาหลายคน เคยมาหาหลวงพ่อ

มาถาม ทุกชั้นนอนไม่หลับเลย กำหนดรู้ทำไมอย่างนั้น
ก็..ทุกข์ก็ต้องว่ากำหนดรู้ สมุทัยต้องละ เนี่ยะ...ไม่รู้สมุทัย
ตัวสมุทัยคือตัวคิดนั่นเอง

อาตมามาอยู่ที่จังหวัดชัยภูมิ เนี่ยะ มาบอกให้ว่า
ดูดิ ดูใจนะ เบิง(ดู)ใจนะ เอาสติมาดู คนจังหวัดชัยภูมิ
ไม่รู้ แม้คนไทยแท้ๆ พูดภาษากันรู้ แต่ไม่รู้เลย เขาว่า
แนม(มอง) แนม (มอง)ว่าชั้น(ว่าอย่างนั้น) เครื่องบิน
ไปขึ้นเขาว่า อ้อ พวกนี้มันว่าแนม(มอง) เราว่าดูกัน คนละ
คำกันซิ แต่อันเดียวกัน

เราก็กเล่ว่าเอาใจดูแนม(มอง) แนม(มอง)ใจเรา
คิดสิ เขาก็เล่รู้ขึ้นมา รู้ขึ้นมา อาตมามาสอนกรรมฐาน
อยู่ที่นั่นนานเพ็งรู้ ดังนั้นจึงว่าภาษาคำพูดนั้น อย่าไปติด
มันมากเกินไป เอาความจริงมาพูดกัน

ทุกข์ คือ การเคลื่อนไหวนี้มันเป็นทุกข์ เราไม่เห็น
ด้วยปัญญา อาตมาเข้าใจอย่างนี้ พริบตา หายใจเป็นทุกข์
มันเป็นก้อนทุกข์

สมุทัย ต้องละคือตัวคิด มันคิด เนี่ยะ...ออกนอก
ตัวเราไป เราไม่เห็น ไม่ดู ไม่คิด ไม่คำนึง มันคิดไป ผลของ
มันออกมาก็คือทุกข์นั่นเอง เนี่ยะ จึงควรละมัน ให้รู้มัน
จริง ๆ

เรื่องนี้ถ้าไม่รู้แล้ว มันจะสร้างขึ้นมา เป็นภาพพจน์
เอาความทุกข์มาให้เราจริง ๆ

มรรคต้องเจริญ เนี่ยะ มรรคก็คือมาดูจิตดูใจ
ทำความรู้สึกตัวนี้เอง มรรคต้องเจริญทำอันนี้ให้มาก
เนี่ยะ เป็นการ ภาวนาแล้ว บัดนี้เป็น ภาวนามัยปัญญา
แล้ว ปัญญาจะมีมาที่ตรงนี้

นิโรธทำให้แจ้ง บัดนี้ ทำให้แจ้งคือ นิโรธพ้นไป
แจ้งอะไร แจ้งตัวเอง แจ้งจิต แจ้งใจตัวเองนี้เอง ไม่ใช่ว่า
แจ้งตัวหนังสือ (หรือ) แจ้งตัวตำรา พระไตรปิฎกหน้าที่
เท่านั้น ตัวหนังสืออย่างนั้น ไม่ได้แจ้งอันนั้น

คำว่า นิโรธทำให้แจ้ง คือ แจ้งในตัวเองนี้เอง แจ้ง
จิตแจ้งใจตัวเอง มันนึก มันคิด มันดี มันชั่ว มันต้องแจ้ง
ที่ตรงนี้ จึงว่าต่างเกาล่องภาวะเดิม ได้จริง ๆ

☐ มุ่งหวังแต่อยากไปพัฒนาที่นั่นที่นี้ ไม่เคยพัฒนาตัวเอง

คนเคยกราบผี ตัวเองนี่เคยกราบผี กลัวผี บัดนี้
ไม่ต้องกลัวผีไม่ต้องกราบผีแล้วบัดนี้ มีแต่จะบังคับผี
เท่านั้น ไม่ให้ผี เข้ามาใกล้เลย กราบเทวดา ไหว้เทวดาให้
เทวดามาอยู่ที่เรา แต่ไม่รู้ว่าเทวดาอยู่ที่เราแล้วเพราะ
ยังไม่เห็น แล้วมันจะได้ทำไม(ยังงี้) เหมือนกับไก่ นั้นแหละ

เพชรราคาคดี ไม่รู้เขี่ยทิ้งไป

คนจึงชอบลืมหืมตัวเองแต่อยากไปพัฒนาที่นั่นที่นี้
ไม่เคยพัฒนาตัวเอง ดังนั้นพวกเรามาที่นี่ ต้องพัฒนา
ตัวเองพอสมควร แล้วไปพัฒนาคคนอื่นก็ได้ เพราะตัวเอง
พอใช้แล้ว แต่ทุกคนเหมือนกัน

พระพุทธเจ้าท่านสอนเอาไว้ดีแล้วว่า สัตว์ทั้งหลาย
เราผู้เป็นตถาคต ไปถึงแห่งนั้นแล้วจึงนำมาสอนพวกเธอ
ทั้งหลาย ให้พวกเธอทั้งหลาย จงประพฤติปฏิบัติตาม
อย่างเราตถาคตนี้ ท่านว่าอย่างนั้น เมื่อประพฤติ ปฏิบัติ
ตามอย่างเราตถาคตนี้ ก็จะมี รู้ จะเห็น จะเป็น จะมี
อย่างเราตถาคตนี้

แต่เราไม่ทำตาม บัดนี้เราก้ไปรักษาศีล ไปทำ
ความสงบ เนี่ยะ แต่ไม่รู้จักว่าศีลคืออะไร ไม่รู้เลย มัน
เป็นอย่างนั้นแหละ

จึงว่าอยากเตือนกัน ศีลสองร้อยสามร้อยก็ตาม
มันมารวม ที่ใจนี้เอง

ใจนี้สำคัญ เมื่อเรารู้เท่าทันเหตุการณ์ของจิตใจแล้ว
ศีลสองร้อยเป็นผลพลอยได้ ศีลสามร้อยเป็นผลพลอยได้
ทำความรู้สึก เนี่ยะ มันเป็นผลพลอยได้ กับความเห็นแจ้ง
เรื่องวิปัสสนา ต่างเก๋าล่วงภาวะเดิมนั่นเอง มันเป็นผล

อันนั้น พลอยได้มาจากเพราะทำอันนี้ จึงว่าเหตุมันอันนี้
ผลมัน(จึง) ได้มา เหตุมันอยู่ที่ตรงนี้ เราไม่รู้จักเหตุมันเลย
เราไปเอาแต่ผลมัน

อาตมาชอบว่า การเจริญอย่างนี้ อาตมารับรอง
จริงๆนะ เพราะตัวเองทำมาแล้ว คนอื่นก็ต้องเหมือนกันสิ
พระพุทธเจ้าท่านก็สอน สัตว์ทั้งหลาย เราผู้เป็น
ตถาคต ไปถึงแล้วแห่งนั้น ไปถึงที่ไหน ท่านขึ้นเครื่องบิน
ไปไหม ท่านนั่งรถยนต์หรือ หรือท่านนั่งรถเก๋งไป เรา
ไม่เคยเห็น เนี่ยะ! คนอินเดียนะ ใช้ไหม (ผู้ฟัง : ครับ)
เราไม่ไปเห็นนะ ท่านจะไปที่ไหน พอก้าว ท่านก็นั่งอยู่
ที่นั่น

❑ ความสงบ คือหยุดนั่นเอง

พระพุทธเจ้าตรัสรู้ เพราะการทำทางจิตทางใจ
ทุกคนเคยได้ยินอย่างนี้ แล้วก็พูดอย่างนี้ ติดสุข ติดปาก
กันมา เป็นอย่างนั้น

แต่การกระทำไปนั่งให้มันสงบ ความสงบแบบนั้น
สงบแบบนั่งแบบไม่รู้ อย่างนั้นสงบแบบไม่อยากจะรู้ อาตมา
ก็เลยว่า สงบแบบไม่อยากจะรู้ความสงบ สงบแบบอยากรู้
แบบไม่อยากจะรู้

อันนั้นสงบแต่สงบแบบอยากไม่รู้ หรือไม่อยากรู้
ความสงบ นั้นเอง

ความสงบที่พระพุทธเจ้าท่านสงบ(คือ) หยุด
การศึกษา หยุดการหาครู หยุดหาวิธีการ หยุดทุกสิ่งทุก
อย่าง เรียกว่าสงบ คนถ้าหยุดแล้วเรียกว่า สงบใช่ไหม
ถ้าไม่หยุดจะสงบไหม (ผู้ฟัง : ไม่สงบ)

เออ...อันนี้แหละ ความสงบ คือหยุดนั่นเอง ไม่ใช่
จะไปนั่งว่าสงบอย่างนี้ อันนั้นสงบนั้นดีแล้ว ถ้าไปนั่งสงบ
หมดทุกคน เอ้า เมืองไทยใครจะทำมาหากิน ใครจะ
หาเงินหาทอง ใครจะเป็นตำรวจ ทหาร ใครจะรักษา
ประเทศชาติบ้านเมืองเราได้

อันนี้แหละที่ อาตมาคิด เอ๊ะ...ทำไมสอนกันไปอย่าง
นั้น แต่ความจริง ไม่เอามาสอนกันเลย สอนกันแต่เรื่อง
ตำรา มัวไปทำความสงบกับตำรา มัวไปรักษาศีลกับตำรา
เลยไม่ได้มาดูใจตัวเอง เนี่ยะ! มันก็สงบจริง อันนั้นก็สงบ
แต่ว่าใจมันไม่สงบ นั่งอยู่ที่นี้จิตใจมันคิดไปเรื่อยอันพันเรื่อง
บางทีก็เห็นผี เห็นเทวดา เห็นอะไรไปจิปาตะ เพราะจิตใจ
ของเรามันหลอกเรานี่

คนโบราณท่านสอนเอาไว้ จิตใจนี้กลอกกลับได้ไว
มันเร็วที่สุด ดุจมีลานไซในตน เราท่านควรบังคับกบให้

จิตหมุน มาแต่ในทางข้างดี เพราะเมื่อปล่อยให้หมุนไป
ในทางข้างกิ (กิเลส) ธรรมที่มี จะหนี จะหน่ายหายสูญ
ธรรมเข้าครอบงำ ความระยำ สัมบูรณ์ ก็ปลิ้นปลอก
หลอกตน

จะไปเห็นผีที่ไหน เราไม่เห็นผีที่ตัวเรา จะไปเห็น
ดวงแก้วที่ไหน เราไม่ได้เห็นดวงแก้วที่เรามันก็เอามาหลอก
เราเท่านั้นเอง

☐ นิमित มันเห็นจริง แต่ของที่เห็นนั้นไม่ได้เป็นของจริง

เนื่องจากไม่เห็นจิตใจนี้เอง ดังนั้นคำว่านิमितก็คำ
เดียวกัน นิमितแปลว่า เครื่องหมายเราก็ไปเห็นอันนั้น
ว่าเป็นนิमित ใกล้เคียงจะเห็นธรรมแล้ว มันเห็นจริง แต่ของที่เห็น
นั้นไม่ได้เป็นของจริง เป็นของหลอกหลวง

ดังนั้นคำว่านิमितให้เราเข้าใจว่า นิमित แปลว่า
เครื่องหมาย เครื่องหมายให้เห็น ให้รู้ ให้เข้าใจจริงๆ

การเจริญแบบนี้มันจะพ้นไปจากความทุกข์ได้จริงๆ
อาตมาไปอยู่ที่ไหน ก็ต้องขอบพุดเรื่องนี้ เพราะเรื่องนี้
มันเป็นหัวใจของคนก็ว่าได้ เป็นหัวใจของพุทธศาสนาก็ว่าได้
หรือเป็นแกนกลางของคนก็ว่าได้ หรือเป็นแกนกลาง
ของพุทธศาสนาก็ว่าได้ จะว่าอย่างไรก็ได้

ตัวศาสนาจริง ๆ คือตัวทุกคนนั่นแหละเป็นตัว
ศาสนา

ตัวพุทธศาสนา คือตัวสติ ตัวปัญญาของทุกคน
นั่นแหละ เมื่อมาเจริญทำถูกส่วน ถูกจังหวะมันแล้ว
ความเป็นเองมันมีเอง จึงไหลไปสู่สภาพของมันเอง

☐ รู้สึกตัว มันจะรวมกันเข้าไปเหมือนกับสายแม่น้ำ

เหมือนกับเม็ดฝน ที่มันตกอยู่ภูเขา บ้านหลวงพ่อ
มันเป็นภูเขา ฝนตกมันจะไหลลงมารวม(เป็น)คลองน้อย ๆ
เข้ามา คลองน้อย ๆ จะเป็นคลองใหญ่ขึ้นไป มันจะ
ไหลลงไปแต่(ที่) น้ำโขง น้ำโขง มันจะไหลลงไปทะเล

อันนี้ก็เหมือนกัน เรารู้สึกตัวอันนี้ก็เหมือนกัน รู้สึก
ตัว เนี่ยะ รู้น้อย ๆ รู้คว่ำ รู้หงาย รู้พับตา รู้เอียงซ้าย
เอียงขวา รู้กลืนน้ำลาย รู้หายใจเข้า หายใจออก เดียวก็รู้
ความคิดขึ้นมาทันที มันจะรวมกันเข้าไปเหมือนกับ
สายแม่น้ำ อย่างที่ว่า เนี่ยะ เหมือนกับทางเอก เพราะ
ทางมันจะไปรวมที่ตรงนั้นจริง ๆ ทุกคนต้องมาที่นี้ ไป
ทางอื่น แล้วแปลว่าทางตัน แปลว่าทางตัน

ทางนี้เป็นทางโปร่งไปจริง ๆ ใครเดินได้แล้วสบาย
ไม่ยกเว้น ไม่เป็นของใคร เรียกว่าสากล พุทธศาสนาจึง

สอน คนได้ทุกยุคทุกสมัย ไม่มีคำว่าพระพุทธเจ้าจะสอน
ไม่ได้ ไปไม่ทัน ไม่มี

แต่คนไปเข้าใจว่า คนใดเข้าวัดฟังธรรม ถือศีล กินเจ
ครีคระ หลวงพ่อไม่รู้ เขาว่าครีคระ ก็ไม่รู้ ครีนี้หมายถึง
อะไร (ผู้ฟัง : หมายถึง เก่าแก่ คร่ำครี โบราณ ไม่ใช่สังคม
สมัยใหม่)

เออ...อันนี้แหละมันทันสมัยจริงๆ อาตมาเข้าใจ
(ว่า) ทันสมัยจริงๆนะ คำสอนของพระพุทธเจ้าไม่เคย
ไม่คิ ไม่อะไรละ (ผู้ฟัง : ทันสมัย แต่คนไม่เข้าใจอย่างนั้น)
ก็มันไม่เข้าใจจะให้มันเข้าใจได้อย่างไรเพราะมันลืมนาน
นานปีแล้ว

จะว่าถนนหนทาง เครื่องบิน รถยนต์ มันเจริญ
มันเข้าตา เข้าหู มันก็พัฒนาแต่เรื่องนั้น จิตใจก็เลยไม่ได้มา
พัฒนามันก็เลยตกต่ำไปเหมือนกับขยะ หรืออะไรนะ
มันสกปรกหนักเข้าๆ ก็ไม่มีคนใดมาฟื้นฟูเรื่องจิตใจ
อย่างมากที่สุดก็ไปนั่ง ความสงบ เท่านั้นเอง เนี่ยะ มันเป็น
อย่างนั้นเอง

❏ ทุกคนหนีความตายไปไม่ได้

ดังนั้นพวกเรามาที่นี่ อยากให้ฝึกกัน เดินไปไหน มาไหน ดู เบ้ง (ดู) จิตใจมันคิด หลวงพ่อว่าดูนะ ทางนี้แหละอย่างไร ว่าดูเหมือนกันนะ มันคิดอย่าไปถือสา มันบังคับ มันไม่ได้

เอามาความรู้สึก ปู้ปู้ รู้สึก ความคิดมันก็หยุดเข้ามา ทำแค่นี้เอง มันจะไปถึงที่สุดของทุกข์ได้จริง ๆ รับรอง ๑๐๐ เปอร์เซนต์

ที่สุดของทุกข์หมายถึงอะไร เราเคยได้ยินพระพุทธเจ้า ต้องเข้าญาณตาย เข้าญาณนิพพาน นิพพานไม่ได้ไปเข้าญาณ อย่างนั้น

นิพพานหมายถึงตัวสติ ตัวสมาธิ ตัวปัญญา ตัวนี้มันรวมเข้ามา ตัวนี้มันเข้าไปถึงจุดนั้น ตัวที่รู้อันนี้มันเข้าไปถึงจุดนั้น แปลว่าเข้าญาณ ญาณไม่ใช่เหาะอย่างที่พูดต้องไป ทำญาณอย่างนั้น อย่างนี้ อันนั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง

อันที่พูดต้องเป็นอย่างนี้ทุกคน เนี่ยะ หนีความตายไปไม่ได้ เนี่ยะ ที่อาตมาเคยพูดบ่อยแล้วว่าต้องศึกษาเตรียมเนื้อ เตรียมตัวเอาไว้ ทุกคนต้องไป นี่จริงๆ แต่เรารู้เสียวันนี้จะดีกว่า เข้าใจอย่างนี้นะ

อาตมาเดินไปตอนเช้าอันนี้ แต่รู้ความคิดตอนแลง
(ตอนเย็น) ตอนมารู้ตอนเช้า โอ้...ไม่เคยมีเลยในชีวิตนี้

ทุกวันนี้ มันสนุกมันสบาย มันพอใจ จึงว่า เรามี
ชีวิตอยู่ได้ เพราะความเข้าใจเรื่องนี้ เราอยู่ได้ ก็เพราะ
เราเข้าใจเรื่องนี้ เรากินได้ ก็เพราะเราเข้าใจเรื่องนี้

จึงว่าอยู่ด้วยธรรม กินด้วยธรรม ไปมาที่ไหนก็ไป
ด้วยธรรม ท่านว่าธรรมะจึงเป็นการกระทำ อันนี้เป็นธรรม
อันหนึ่งนะ แต่ทางใจมันนึกคิด ตัวมันจะเข้าไปเอง มัน
เป็นอีกเรื่องหนึ่ง มันเป็นอย่างนั้น

ที่แรกมันจะรู้เรื่องรูปก่อน เมื่อรู้จบภาวะเรื่องรูป
แล้ว มันจะไปรู้สภาพ หรือภาวะ หมายถึงวัตถุ ทุกสิ่ง
ทุกอย่างเขา เรียกว่า วัตถุ คือ โทสะ โมหะ โลภะ นี่เอง
สิ่งนั้นจะลดน้อย เบาไป ๆ ความยึดมั่น ถือมั่น เบาไป ๆ
จะไปรู้จักศีล ศีลก็จะเบาไป ๆ

มันจะเข้าสู่สภาพเดิมของมันจริง ๆ เมื่อร่างกาย
นี้เข้าสู่สภาพเดิมของมันแล้วใจมันเข้าสู่สภาพเดิมของมัน
ตัวนั้นแหละ ตัวคนทุกคน จะหมดลมหายใจ เรียกว่า
ดับชีวิตลงไป เรียกว่า อุปาติเสสนิพพาน หรือ อย่างไร
ไม่รู้ (ผู้ฟัง : ปรีนิพพาน) ปรีนิพพานชิ นิพพานไม่ใช่
ตายแล้ว

เราควรศึกษาเอามาเป็นเครื่องไม้เครื่องมือเรา
ไว้เดี๋ยวนี้ดี อันนี้แหละ คนไปเข้าใจตำราว่า พระอะไร
เข้าญาณไปกับพระพุทธรูปเจ้าตายที่ไหน (ผู้ฟัง : พระอนุ-
รุธะ) แน่ะ เข้าใจอย่าง นั้น มันจะไปเข้าร่วมกันได้ทำไม
(ยังงี้)

มันก็ดู โอ้...สภาพมันเป็นอย่างนี้ๆ คนนั้นจะ
หมดลมหายใจก็เป็นอย่างนี้ เราก็ต้องทำของเราสิ คน
นั้นก็ต้องทำของคนนั้นสิ เพราะมันมีทุกคน เนี่ยะ
มันยกเว้นไม่ได้ เนี่ยะ เรื่องนี้ อาตมารับรอง ทำให้จริง
รับรอง อ้อ...ก็มันเป็นทุกคน

ผู้หญิงก็เป็นอย่างนี้ ผู้ชายก็ต้องเป็นอย่างนี้
มีเงินซื้อได้ไหม ไม่ได้ มีจักแสนล้านก็ซื้อไม่ได้
เรื่องนี้ มีความรู้จับดอกเตอร์จับพันพันดอกเตอร์ ได้ไหม
ไม่ได้ ไม่ทำไม่ได้ การพูดหมิ่นคำแสนคำ ผู้การกระทำ
ไม่ได้ คนจน ทำได้ไหม ไม่ได้ คนไม่จนก็ทำไม่ได้ ถ้าไม่ทำ
เอาเอง

☐ หลักพระพุทธศาสนา สอนคนให้คนแก้ปัญหาตัวเอง

คนจนก็เป็น บัดนี้ คนรวยก็เป็น เรียนหนังสือก็เป็น
ไม่เรียนหนังสือก็เป็น แต่ให้รู้วิธี เมื่อไม่รู้วิธีการแล้ว การ

กระทำนั้นจะพลาดไปจริง ๆ ให้เข้าใจว่าการกระทำจะ
พลาดจริง ๆ นะ

หลักพุทธศาสนาสอนคนให้คนแก้ปัญหาตัวเอง
สังคมเป็นผลพลอยได้

สังคมเป็นผลพลอยได้ เข้าใจอย่างนี้ เพราะทุกคน
ต้องการความเย็นอยู่แล้ว เนี่ยะ อันนี้ก็เหมือนกัน ถ้า
เรารู้สึกตัวอันนี้ มันจะรู้ไปเป็นผลพลอยได้ ความโลภ
ความโกรธ ความหลง มันจะเป็น ผลพลอยหมดไป เรา
จะเป็นผลพลอยได้ความเย็นมา มันจะได้มาทีละนิด
ทีละนิด ทีละนิด เท่านั้นเอง

ดังนั้นอานิสงส์ การเจริญสตินั้นตำราพูดแต่อานิสงส์
การทำความรู้สึกตัวนี้ ภาษาบ้านเราพูด เรียกว่าคนไทยพูด
สติความระลึกได้ อันนั้นก็ตำราพูด สติความรู้สึกตัวนี้
ภาษาบ้านเราพูด อันระลึกได้ เอาของไปวางไว้ตั้งแต่
เมื่อวานนี้ เอาไปไว้ที่ไหนหนอ มาคิดเอา อันนั้นไม่ได้
เป็นสติอันนี้และก็ไม่ใช่เป็นความรู้อันนี้ เอาปัจจุบัน
เท่านั้นเอง อันเอาของไปวางไว้ มันลืมไปคิดถึงอันนั้น
โอ้... อันนั้นเล็กน้อยเขาก็คิดได้ ผู้ใหญ่ ก็คิดได้ เราไปติด
ตำราเกินไป

พระพุทธเจ้าท่านจึงว่า อดีต อนาคตนั้น อย่าไปพึง

กำหนดมัน เอาปัจจุบัน คำว่าปัจจุบันก็ หมายถึง มันรู้
ทันทีนี้เอง มันพริบตารู้ โอ้...มันพริบไปตั้งเมื่อใด อย่าไป
กำหนดมัน มันคว้ามือลงมันคว่ำลงเมื่อใด อย่าไปกำหนด
มัน

เอาเพียงรู้สึกตัวก็พอแล้ว เนี่ยะ จิตใจมันนึกคิดขึ้น
มารู้เท่าทัน เอ๊ะ มันคิดเรื่องอะไร เมื่อไหร่เราไม่ต้องไปสร้างขึ้น
มาอีกแล้ว

❏ อย่าไปติดตำรามากเกินไป และอย่าไปพึ่งตำรา

อันนั้นมันพลิกมือ คว้ามือลงไปได้.. มันสร้างขึ้น
มาแล้ว อยากให้มันรู้อย่างนั้น อยากให้มันรู้มันสร้างขึ้นมา
เพิ่มขึ้นมาแล้ว มันคิดเรื่องอะไรเมื่อไหร่เนี่ยะ เราไปสร้างขึ้น
มาแล้ว มันเพิ่ม มันจึงไม่รู้ จึงว่าความรู้มีอยู่ ๒ อย่าง

ท่านจึงว่า อวิชชาคือ ความไม่รู้ มันรู้ แต่มันติด
ปัญหาไม่ได้ ท่านเรียกว่าอวิชชา แปลว่าไม่รู้ อะแปลว่าไม่
วิชาแปลว่ารู้ ได้ บัดเนี่ยะ มันรู้ไป รู้ไป มันก็เลยไม่รู้ของจริงได้
เท่านั้นเอง ดังนั้นของจริงจึงเรียกว่า อริยสัจ

อริ แปลว่าเข้าถึง ยะ แปลว่าพ้นไป สัจจะแปลว่า
ของจริง ไม่เปลี่ยนแปลง ไม่แปรผัน ท่านว่าสัจจะจึงมี
ของจริง จริง ๆ อันเนี่ยะ อาตมาเข้าใจว่าทุกคนมีแล้ว

เดี๋ยวนี้ มีแล้ว แต่สิ่งนั้นยังไม่ปรากฏเท่านั้นเอง เพราะเราไปเพาะไม่ถูกจุด ไปเพาะแต่ไกลน้ำ มันก็เลยไม่ชุ่ม ไม่เย็น มันก็นาน(จึง)งอกขึ้นมา

ถ้าไปเพาะไกลน้ำ มันจะงอกขึ้นมาทันที ไม่ว่าใคร (เหมือน) เม็ดข้าวทุกเม็ด อาตมาเคยเปรียบเอาไว้ เอาไปงอกที่ชุ่มที่เย็น งอกทุกเม็ด ข้าวเจ้าก็งอก ข้าวเหนียวก็งอก ถ้าข้าวไม่อ้วน ไม่เต็มไม่งอก ไปเพาะไม่งอก ถ้าไม่มีในอิกก็ไม่งอกเสียเลย

ถ้ามันไม่อ้วนไม่เต็ม พอปานใด ปานหนึ่ง นี่เอาไปงอกก็ได้ ถ้าไม่มีในแล้วจริงๆไม่งอก มันเป็นอย่างนั้น ที่นำมาเล่าให้ฟังนี้ ตั้งใจจริงๆ ที่นำมาเล่าให้ฟังนี้ ไม่ปิดบังเลย ไม่ใช่จะเป็นของที่จะปิดบังได้ เนี่ยะ ไม่ต้องโกหก ไม่ต้องหลอกลวงอันใดทั้งหมด

อย่าไปติดตำรามากเกินไป และอย่าไปทิ้งตำรา อันถ้าไปติดตำรา ผังอยู่กับตำราแล้ว เราจะได้ดูตัวเรา (สำหรับ) ตำราเอาไว้ ปล่อยไว้ที่นั่นแล้ว

☐ การทำบุญ การรักษาศีล การทำความสงบ

เรื่องการให้ทาน การรักษาศีล การทำความสงบ ก็ต้องมารวมจุดนี้เอง บ้านอาตมาเรียกว่าข้าวผี เข้าใจ

ข้าวผิใหม่เคยได้ยินไหม ทางนี้ (ผู้ฟัง : เคยได้ยินแต่ผิ
เข้าครับ) ผิเข้า ผิเข้าคนนะ บ้านหลวงพ่อเรียกว่า ข้าวผิ
ข้าวผิ ข้าวไม่มีใน กินไม่มีรสเลย

จะเล่าเรื่องข้าวผิให้ฟังนะ ข้าวผิ บ้านอาตมาทำนา
นะ ทางนี้เอาควายไปเหยียบกัน บ้านหลวงพ่อเรียกเอา
ค้อนไปตีเอาอย่างนี้ ฟาดทุบ มันหล่นลงมา ข้าวไม่มีใน
ก็หล่นเหมือนกัน บัดนี้คนเจ้าของข้าว คนทำนะ เอาวีหรือ
ใบพัดปัดออก ๆ ข้าวไม่มีในมันออกไปอยู่นอกลานออกอยู่
นอกไปเลย

บัดนี้เวลาจะเอาข้าว เข้าไปในบ้าน ต้องเอาข้าว
เอาไม้มาผ่าโพ้ง(โพรง)ผ่าตรงกลางเป็นรู(ทะลุ) ไม้ผ่า
เป็นรู ตรงกลาง เข้าใจไหม (ผู้ฟัง : เข้าใจครับ) บัดนี้เฮ็ด
(ทำ) เป็นลูกกลิ้ง ใส่ข้างล่างมัน เนี่ยะ แล้วเอาข้าวไม่มีใน
ข้าวลืบ บ้านหลวงพ่อเรียกว่า ข้าวลืบ เอากลับไปให้ผิ
ให้ผิ เอาอันนั้น แล้วคนเอาข้าวมีใน ผิเอาข้าวไม่มีใน
เขาเรียกว่าข้าวผิ ข้าวไม่มีใน

ดังนั้นเราทำบุญก็เช่นเดียวกัน เรากินแต่ข้าวผิ
ข้าวมีในจริง ๆ เราไม่ได้กินเลย การแสดงธรรมให้เราฟัง
จริง ๆ ก็ผลมันน้อย เรียกว่า ความจริงไม่ค่อยแสดง
เอาแต่อาหารไม่มีรส ถ้าพูดถึงข้าวผิเรียกว่า เอาแต่ก้าง

แต่กระตุกมาให้คนกิน แต่ความจริงคนกินเนื้อมัน อาตมา
พูดว่า แมวกับสุนัข กินก้าง กินกระดูกมัน คนกินหมด
แล้วเนื้อมัน

อันนี้ก็เช่นเดียวกัน การทำบุญก็ตาม การรักษาศีล
ก็ตาม การทำความสงบก็ตาม เราไม่ต้องการกินเนื้อมัน
เราต้องการกินกระดูก กินก้างมัน เนี่ยะ เป็นอย่างนั้น
การทำบุญ การรักษาศีลก็เช่นเดียวกัน เราไม่ต้องการข้าว
มีใน เราต้องการข้าวผิ ข้าวไม่มีใน

ดังนั้นมาที่นี้ต้องการให้คนทุกคนมีสิทธิ กินเนื้อ
มันจริงๆ และทุกคนมีสิทธิ เอาข้าวมีในจริง ๆ

ถ้าหากว่าเราทำถูกต้องแล้ว การกระทำ คิดก็ดี
การพูดก็ดี ทุกอย่างดีทั้งนั้นเพราะเป็นเครื่องหมาย
ไม่ใช่หมายอย่างที่ว่าอาตมานี้ละ ไม่ใช่หมายเอาผ้าจีวร
มานี้ เครื่องหมายภายในจิตใจ มันเล็งเห็นอยู่อย่างนี้ว่า
นิमितแปลว่าเครื่องหมาย มันจะเล็งพูดเรื่องนั้น เข้าไป
อันนั้น พูดอันนั้นเข้าไปอันนั้น เท่านั้นเอง

■ ที่สุดของทุกข์ มันจะเข้าสู่สภาพของมัน

ดังนั้นที่สุดของทุกข์ ที่พูดไปแล้วเมื่อก็นี้ว่า ทุกคน
มันจะรู้จักสภาพ รู้สึกเป็นสภาพ เนี่ยะ มันจะเข้าสู่สภาพ

ของมัน ตอนมันจะเข้าสู่สภาพของมัน เหมือนกับไฟฟ้า
เรากด ปุ่ม แสงมันสว่าง เราจะไปจับหลอดมันไม่สว่างเลย
เราต้องกดสวิตช์ อันนี้ กดสวิตช์ปุ่ม มันไปสว่างที่หลอดเลย
อันนี้ก็เหมือนกัน

เดี๋ยวนี้เราเหมือนกับคนที่ไม่เคยใช้ไฟฟ้า เอา
ไปปิดไฟฟ้า ไปเปิดไฟฟ้า คนที่ไม่เคยรู้จักไปหมุนหลอด
มันเลย หมุนจนตายแหละ ไม่มีแสงเลย เพราะมันไม่
เป็นสมมุติฐานของมัน คนที่ฉลาด เขาจะเข้าไปจับสวิตช์
ปุ่ม กดเข้าไปทันที

ความตายก็เช่นเดียวกัน ไม่ต้องไปเตือนนะว่า
ตั้งสติดี ๆ นะ ตั้งสติดี ๆ นะ ไม่ต้องเตือนเลย เรื่องนี้ เพราะ
มันรู้จักวิธีจับสวิตช์ไฟฟ้าอยู่แล้ว เนี่ยะ

มันเป็นอย่างนั้น เดี่ยวนี้เราไม่รู้จักรู้ ไม่รู้จักก็ไป
เตือนแล้ว คนที่ไปเตือนก็ยังไม่รู้จักแล้ว มันจะไปมีสติ
กันได้อย่างไร

❑ มันคิดแล้วปล่อยไป ทุกข์สุขอย่าไปยุ่งกับมัน

คราวหนึ่งอาตมามาจากที่โรงพยาบาลจังหวัด
ชัยภูมินี้ มาอบรมกรรมฐานอย่างนี้แหละ คราวนั้น
อาตมาเป็นลม เป็นลมเขาเอามาโรงพยาบาล ก็มีคน ๆ หนึ่ง

เจ็บ คุณมันถูกอะไรเจ็บมา แล้วพยาบาลเขาบอกว่า อย่า
ร้องลุง อย่าร้อง ยิ่งร้องขึ้นมา พยาบาลเขาไปจับ โอ้...
อย่าร้องอย่าดิ้น โอ้ ยิ่งร้องขึ้นมา พยาบาลเขาเหนื่อย
เขาไม่เอา ไม่เอาใจรักษาดิ้นไป ดิ้นมา ตกปุป ตกเตียง
เจ็บสองเจ็บขึ้นมาแล้ว

อันนี้แหละคนไม่ฟังเรื่อง เจ็บแผลเดิมก็เจ็บแล้ว
ตกลงมาก็เจ็บอีกตีม(ครั้ง)แล้ว อาตมาก็ โอ้...ดีแล้วมัน
สอน ธรรมชาติมันสอนเราจริง ๆ

ดังนั้น วันนั้นจึงอยากขอแนะนำ ให้พวกเราจับ
ให้มัน ถูกจุดจริง ๆ ถ้าจับไม่ถูกแล้ว เอาเถอะ จะทำกรรม
ฐานจนตาย ก็ทำไปเถอะ จะไปทำความสงบ จนตายก็ทำ
ไปเถอะ มันไม่ถูก จุดนี้ จุดนี้ ไม่ใช่จุดนั้น

นี่แหละลูกกุญแจดอกเอกจริง ๆ พลิกมือก็รู้สึก
คว้ามือก็รู้สึก ไม่ต้องว่าพรืบทานะ บัดนี้จิตใจมันคิด รู้สึก
แต่อย่าเข้าไปในความคิด มันคิดแล้วปล่อยไป ทุกข์สุข
อย่าไปยุ่งกับมัน เอาความรู้สึกตัวนี้ ตัวนี้ทำได้

แต่จะไปคุมความคิด อย่าไปคิด คุมไม่ได้ เพราะ
มันไม่มีตัวไม่มีตน เขาเรียกว่า อนัตตาแห่งธรรม บังคับ
บัญชาไม่ได้

ไม่ใช่ว่าผมหงอก ฟันหัก อันนี้เป็นอีกเรื่องหนึ่ง

ใครเห็นใครรู้ บังคับไม่ได้ อันนี้ก็จริง จริงโดยสมมุติ จึงว่า
ให้รู้จักสมมุติจริง ๆ

สมมุติบัญญัติ ปรมัตถ์บัญญัติ อรรถบัญญัติ อริย
บัญญัติ บัญญัติสี่ข้อนี้ควรศึกษา และควรปฏิบัติ ให้เกิด
ให้เป็น ให้มีในจิตในใจ ของเราทุกคน เราทุกคน ทำได้
บัดนี้

ตั้งแต่วันนี้ที่อาตมาพูดมานี้ในขณะนี้ก็บายสองโงม
กับยี่สิบนาทีก่อนนี้ ทำยี่สิบนาทีก็เห็นว่าสมควรแล้ว บัดนี้
อาตมาพร้อมด้วยพระสงฆ์และญาติโยมมานั่งฟังธรรมอยู่
ณ สถานที่นี้

อาตมาขออ้างอิงเอาคุณของพระพุทธเจ้า และ
พระธรรม คำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
และคุณของพระอรหันตสาวกของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
มาเตือนจิตสะกิดใจของพวกเรา ให้พวกเราได้มองดูถึง
สภาพหรือภาวะของจิตใจนึกคิดของตัวเอง มันจะไหลไปสู่
สภาพเดิมของมัน

ให้เราทุกคน ทุกคนได้พบได้เห็น ได้รู้แนบแน่นเข้า
ไปในชีวิตเวลาอันใกล้นี้จึงทุกท่าน ทุกคนเทอญฯ (ผู้ฟัง :
สาธุ)

.....

๑

๒

๓

วิธีเจริญสติ

“ยกมือสร้างจังหวะ ๑๕ ท่า”

๑๕

เมื่อเรามีเวลารว่างจะเดินจงกรมสลับกับการนั่งสร้างจังหวะก็ได้ การฝึกสติแบบนี้ ที่แรกนั่งพับเพียบก็ได้ นั่งเหยียดขาก็ได้ นั่งขัดสมาธิ นั่งเก้าอี้ห้อยเท้าก็ได้

๑. เอามือวางไว้ที่ขาทั้งสองข้าง...คว่ำไว้
๒. พลิกมือขวาตะแคงขึ้น..ทำซ้ำ ๆ ..ให้รู้สึก
๓. ยกมือขวาขึ้นครึ่งตัว..ให้รู้สึก มันหยุดก็ให้รู้สึก
๔. ยกมือขวามาที่สะดือ..ให้รู้สึก
๕. พลิกมือซ้ายตะแคงขึ้น..ให้รู้สึก
๖. ยกมือซ้ายขึ้นครึ่งตัว..ให้มีความรู้สึก

๑๔

๑๓

๑๒

๔

๕

๖

๗. เอามือซ้ายมาที่สะดือ..ให้รู้สึก
๘. เลื่อนมือขวาขึ้นหน้าอก..ให้รู้สึก
๙. เอามือออกตรงข้าง..ให้รู้สึก
๑๐. ลดมือขวาลงที่ขาขวา ตะแคงไว้..ให้รู้สึก
๑๑. คว่ำมือขวาลงที่ขาขวา..ให้รู้สึก
๑๒. เลื่อนมือซ้ายขึ้นที่หน้าอก..ให้มีความรู้สึก
๑๓. เอามือซ้ายออกมาตรงข้าง..ให้มีความรู้สึก
๑๔. ลดมือซ้ายลงที่ขาซ้าย ตะแคงไว้..ให้มีความรู้สึก
๑๕. คว่ำมือซ้ายลงที่ขาซ้าย..ให้รู้สึก

ทำต่อไปเรื่อย ๆ ..ให้รู้สึก

(ดูภาพประกอบ)

๗

๘

๑๑

๑๐

๙

ผู้บริจาคร่วมพิมพ์หนังสือ

คุณ อรดี	แย้มสรวล	๑,๐๐๐	บาท
ครอบครัว	ศรีเจริญวงศ์	๑,๐๐๐	บาท
แม่ชี มาลัย	ท้วมทอง	๓๐๐	บาท
คุณ มยุลิ่ง	แซ่ลี	๕๐๐	บาท
คุณ ยงยุทธ	เปรมผลกมล และ คณะ	๙,๐๐๐	บาท
คุณ ปิยะนันท์	สโรบล	๕๐๐	บาท
คุณ ธราทรทรัพย์	ทองพิลา และ	๔๐๐	บาท
คุณ พรพิมล	รักพงษ์ไทย และ	-	
คุณ อำไพ	ศรีสุข	-	
คุณ ประภาพร	อมาตย์มนตรี	๕๐๐	บาท
คุณ อรุณ	โตสวัสดิ์	๒๐๐	บาท
คุณ วรณีย์	เล่ากิจเจริญ	๑๐๐	บาท
คุณ สุภาภรณ์	ศุภพฤกษ์พงศ์	๑๐๐	บาท
คุณ จรี	ยิ่งสมุทร	๑๐๐	บาท
คุณ สุพัตรา	บุรณะจุฑานนท์ และ	๑๕๐	บาท
คุณ ศรีน้อย	พักพิมพ์	-	
คุณ สุทธิพรรณ	ทองอยู่	๑๐๐	บาท
คุณ สันติชัย	ชวนสมสุข	๑,๐๐๐	บาท
คุณ ธิญาลย์, ณิชวุฒิ	บำรุงรส	๒๐๐	บาท
คุณ แม่อยู่เกียง	แซ่จิ๋ว และบุตรหลาน	๒๐๐	บาท
คุณ นฤมล, รุ่งนภา, ศุภมาศ	อุดมสุขประเสริฐ	๓๐๐	บาท
คุณ อรุณี	รุ่งพรทวีวัฒน์	๑๐๐	บาท
คุณ มยุรี	รุ่งพรทวีวัฒน์ และบุตร	๒๐๐	บาท
คุณ อรสะอาง	เกียรติสุขเกษม และ	๒๐๐	บาท

คุณ พิรญาณ์	โคตรชมพู	-	
คุณ สมดวง	ปิ่นแก้ว	๑๐๐	บาท
คุณ จริยา	ฉายแสง	๕๐๐	บาท
คุณ แม่แพ	บัญชาเทวกุล	๒,๐๐๐	บาท
คุณ อนุชา	เปล่งวิทยา	๕๐๐	บาท
คุณ อุษณา	วิมลกวนิชย์	๑,๐๐๐	บาท
คุณ ประเสริฐ	ดีวิจิตร	๕๐๐	บาท
คุณ ไสภา	จินะดิษฐ์	๕๐๐	บาท
คุณ สุณีย์	หิมรัตน์	๕๐๐	บาท
คุณ รัตนา	จำจรรย์ส	๓๐๐	บาท
ด.ช.ปัญจวุฒิ	เส็งสันต์	๑๐๐	บาท
คุณ ศิริพร	ภักดีไทย	๒๐๐	บาท
คุณ ประณีต	ดิษฐกมล	๑๐๐	บาท
คุณ นภาพร	เพ็ญมณีวงศ์	๕๐๐	บาท
คุณ ชูเกียรติ	เต็มกิจวานิชย์ และบุตรหลาน	๕๐๐	บาท
คุณ เอี้ยว + อีเกี้ยว	แซ่หลี่ และบุตรหลาน	๕๐๐	บาท
คุณ จุฑาทิพย์	อิงวัฒนโกศา	๕๐๐	บาท
คุณ ศิริพุด	เกื้อกุล	๑,๕๐๐	บาท
คุณ ธนันต์	วิวัฒนากันตัง	๕๐	บาท
คุณ สิทธิทรัพย์	อินทร์แถบดอน	๑๐๐	บาท
คุณ สุขเมธ, จันทด, วณพรรษ์, นโม ท่านเจริญ		๑,๐๐๐	บาท
คุณ จิรนนท์	สิริอำไพรัตน์	๑,๐๐๐	บาท
คุณ สุเทพ	สุริยะมงคล	๒๐๐	บาท
คุณ ประทุมมา	นารายณ์ประทาน	๑๐๐	บาท
คุณ ประดับ	พุกชาญคำ	๑๐๐	บาท
คุณ ภาณุ	อิงคะวัต	๑,๐๐๐	บาท

คุณ ราไพ	ศรีสุข	๕๐	บาท
คุณ กมลวรรณ	แสงแจ่ม	๑๐๐	บาท
คุณ แสงเดือน	หล้าแหล่ง	๕๐	บาท
คุณ ปิยรัตน์	จาดูรันตบุตร	๑๐๐	บาท
คุณ อารีย์	วชิระเกียรติชัย	๒,๐๐๐	บาท
คุณ ทรงศรี	เอกสิทธิผล	๑,๓๖๕.๗๕	บาท

รวมยอดบริจาคเบื้องต้น ๓๓,๑๖๕.๗๕ บาท

(สามหมื่นสามพันหนึ่งร้อยหกสิบห้าบาทเจ็ดสิบห้าสตางค์)

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม		๓๕๐	เล่ม
คุณ ธนิต	เปรมผลกมล	๑๐๐	เล่ม
คุณ อารีย์	วชิระเกียรติชัย	๑๐๐	เล่ม

@ ขออภัยสำหรับผู้มีจิตศรัทธาแจ้งร่วมพิมพ์หนังสือภายหลังที่ไม่อาจจะ
ลงนามในที่นี้ เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องเวลาในการพิมพ์ เพื่อออกให้ทันกับ
เทศกาลปีใหม่ และขออณุโมทนา ณ ที่นี้ด้วย @

บันทึก

[illegible]

[illegible]

บันทึก

[illegible]

บันทึก

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

หลวงพ่อเทียน จิตตสุโว

“...จุดเด่นของการสอนของหลวงพ่อเทียน
อยู่ที่การชูและตอกย้ำในเรื่องของการเจริญสติ...”

“...มีผู้ฝึกตามที่หลวงพ่อเทียนสอนแล้ว ได้ประโยชน์เป็นจำนวนมาก ท่านที่ยัง
ไม่เคยเจริญสติควรศึกษาทำความเข้าใจและฝึกเจริญสติ เพราะจะเกิดอานิสงส์
นานาประการแก่ตนและสังคม...”

ศ.นพ.ประเวศ วะสี

